

Załącznik
do Uchwały nr XLIII.316.2022
Rady Miejskiej w Zdunach
z dnia 30 marca 2022 r.

***Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Zduny na 2022 rok***

Zduny 2022

Spis treści:

I. Wstęp.	4
I.1. Podstawy formalne tworzenia Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Zduny.	6
II. Diagnoza problemów społecznych w gminie Zduny. Analiza na podstawie danych zastanych.	7
II.1. Dostępność napojów alkoholowych w gminie Zduny oraz zasoby instytucjonalne służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych na terenie gminy.	8
II.2. Szacunkowa skala problemów alkoholowych w gminie Zduny.	9
II.3. Wykaz instytucji zaangażowanych w rozwiązywanie problemów alkoholowych na terenie gminy Zduny.	10
II.4. Zadania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.	10
II.5. Stan zasobów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Zduny.	11
II.6. Problem uzależnień na terenie Gminy Zduny. Analiza na podstawie danych zastanych.	17
III. Diagnoza problemu uzależnień od alkoholu i narkotyków w ujęciu badań ankietowych dorosłych mieszkańców gminy Zduny oraz uczniów szkół podstawowych klasy 7 i 8 i klas 1 szkół ponadgimnazjalnych.	18
III.1. Problem uzależnień od alkoholu na terenie gminy Zduny.	19
III.2. Dynamika zachowań alkoholowych w ostatniej dekadzie.	19
III.3. Spożycie alkoholu.	21
III.4. Problemowe spożywanie alkoholu.	23
III.5. Problem narkotyków na terenie gminy Zduny.	25
III.6. Dynamika zażywania narkotyków w ostatniej dekadzie.	26
III.7. Uzależnienia od papierosów.	28
III.8. Hazard.	28
IV. Wyniki badań przeprowadzonych wśród uczniów zlokalizowanych w gminie Zduny.	29
IV.1. Palenie papierosów.	29
IV.2. Picie napojów alkoholowych.	30
IV.3. Narkotyki.	34
V. Cele strategiczne Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny.	36
V.1. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny.	36
V.2. Realizatorzy zadań zaplanowanych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Zduny.	41

<i>VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zdunach .</i>	<i>43</i>
Spis wykresów:	44

I. Wstęp.

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo. Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje prawne stara się ograniczać rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu. W przypadku alkoholu potrzeba prawnego uregulowania, czyli interwencji „zewnątrznej” za pomocą prawa, wynika również z braku możliwości rozwiązania tych problemów za pośrednictwem innych środków¹ Problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania środków psychoaktywnych stale utrzymuje tendencję wzrostową.

Uzależnienia – w tym alkoholizm i narkomania – niosą za sobą poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego. Powszechnie znana jest skala trudności w leczeniu, rehabilitacji i readaptacji osób uzależnionych. Efektywność leczenia osób uzależnionych jest niska, natomiast ryzyko wystąpienia u nich szkód – bardzo wysokie. Szkody powodowane zarówno przez alkoholizm czy narkomanię, jak i ryzykowne oraz szkodliwe przyjmowanie substancji psychoaktywnych występują w wielu wymiarach:

- ✓ jednostkowym - negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne osób zażywających substancje psychoaktywne,
- ✓ społecznym – negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, przemoc w rodzinie, zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki drogowe, ubóstwo, bezrobocie,
- ✓ ekonomicznym – koszty leczenia osób uzależnionych, współuzależnionych, systemu pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości, spadek wydajności pracy itp.

Światowa Organizacja Zdrowia kwalifikuje alkohol na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka mających wpływ na zdrowie i życie ludności i wymienia ponad 60 rodzajów urazów i schorzeń, których przyczyną może być alkohol. W Polsce politykę zdrowotną i społeczną w zakresie ograniczania spożywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnienia określają: Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Kompleksowo regulują one zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, wskazują zadania z tego obszaru oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu

¹ „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Praktyczne wskazówki dla samorządów” K. Łukowska, K. Okulicz-Kozaryn s. 10

w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

- ✓ zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- ✓ udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- ✓ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- ✓ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- ✓ podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

Natomiast zgodnie z art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii zadania własne gminy obejmują:

- ✓ zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- ✓ udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- ✓ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- ✓ wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- ✓ pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny na 2022 rok określa lokalne podejście w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Program jest skorelowany ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zduny na lata 2017 - 2022

i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów. Program skierowany jest do wszystkich grup społecznych, których dotyczy problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych lub zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia. Charakteryzuje go wielopłaszczyznowe podejście do problemu, które jest niezbędne w przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów generowanych przez substancje psychoaktywne. Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Program opracowano zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

1.1. Podstawy formalne tworzenia Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Zduny.

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, określają obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania przedsięwzięć temu służących. Ustawodawca określił kierunki polityki wobec problemów alkoholowych i narkotykowych, wskazał zadania z tego zakresu i ich źródła finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację. Zadania te obejmują m.in.:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia od środków psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
7. udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,
8. prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Przedmiotowy program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów

alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, które zostały określone w Narodowym Programie Zdrowia. Ponadto, *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny na 2022* stanowi odpowiedź na zapisy ww. ustaw, określając lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód wynikających z używania alkoholu i narkotyków. *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny na 2022* rok swoim zasięgiem obejmuje wielopłaszczyznowe działania dotyczące przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkotykowych, z których część jest kontynuowana. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny realizowany będzie w oparciu o środki własne gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Obowiązek uchwalania niniejszego Programu wynika z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2021 poz. 1119) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020 poz. 2050 z późn. zm.).

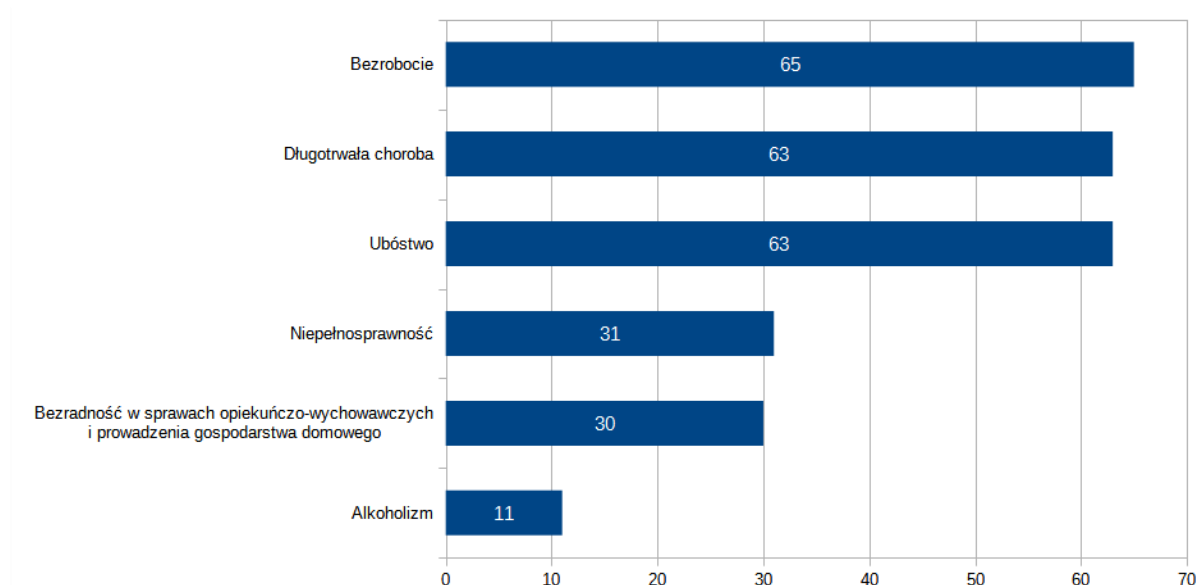
Dla potrzeb opracowania Programu w Gminie Zduny w 2019 roku przeprowadzono Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Diagnoza i analiza problemów społecznych stanowiła podstawę opracowania celów głównych, szczegółowych i konkretnych zadań Programu. **Na potrzeby opracowania Programu na 2022 rok postanowiono wykorzystać te nadal aktualne dane z badań społecznych przeprowadzonych wśród osób dorosłych i młodzieży szkolnej.**

II. Diagnoza problemów społecznych w gminie Zduny. Analiza na podstawie danych zastanych.

Poniżej przedstawiono informacje, które pozyskane zostały z instytucji mających swoją siedzibę w Gminie Zduny zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych, w tym problemów uzależnień. Zasadnicze badania opinii mieszkańców gminy Zduny oraz uczniów poprzedzone zostały analizą danych zastanych. Analiza kluczowych problemów społecznych została dokonana na podstawie analizy dokumentów zastanych. Jednym z głównych założeń niniejszej diagnozy było przedstawienie kluczowych problemów związanych ze sferą socjalną społeczności lokalnej gminy Zduny. Pomoc i wsparcie w gminie Zduny z zakresu realizacji zadań wynikających z ustaw w 2020 roku uzyskało 222 osób, co stanowiło 3,00% wszystkich mieszkańców gminy. Dokonując szczegółowej analizy problemów osób korzystających z pomocy społecznej obserwujemy różnorodność potrzeb społecznych dotyczących kwestii zatrudnienia, problemów zdrowotnych czy procesu starzenia się społeczeństwa, które korelują z poziomem życia mieszkańców. Według danych na niezmiennym poziomie pozostaje liczba osób i rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej pobierających stałe lub okresowe świadczenia. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej w gminie Zduny są niezmiennie od kilku lat: ubóstwo, bezrobocie, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz niepełnosprawność. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej pozostają takie same. Warto jednak

zauważyć, że w okresie ostatnich lat zmienia się ranga i znaczenia wielu problemów społecznych kwalifikujących się do uzyskania pomocy z ośrodka pomocy społecznej, dlatego konieczne jest nieustanne monitorowanie skali problemów społecznych i odpowiednie dobieranie instrumentów służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu w stosunku do aktualnych problemów.

Rysunek 1. Najważniejsze powody przyznania pomocy. Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy w 2020 roku. (Opracowanie na podstawie danych MGOPS Zduny)

II.1. Dostępność napojów alkoholowych w gminie Zduny oraz zasoby instytucjonalne służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych na terenie gminy.

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Zduny - ogółem 28 punktów w tym według:

Według zawartości alkoholu:

- ✓ do 4,5% **28 punktów sprzedaży**
- ✓ od 4,5% do 18% **20 punktów sprzedaży**
- ✓ powyżej 18% **18 punktów sprzedaży**

Do spożycia poza miejscem sprzedaży - 20 punktów w Gminie Zduny

wg zawartości alkoholu:

- ✓ do 4,5% **19 punktów sprzedaży**
- ✓ od 4,5% do 18% **18 punktów sprzedaży**
- ✓ powyżej 18% **16 punktów sprzedaży**

Do spożycia w miejscu sprzedaży – 9 punktów sprzedaży w gminie Zduny

wg zawartości alkoholu:

- ✓ do 4,5% **9 punktów sprzedaży**

- ✓ od 4,5% do 18% **2 punkty sprzedaży**
- ✓ powyżej 18% **2 punkty sprzedaży**

Biorąc pod uwagę ogólną ilość sklepów i lokali gastronomicznych zajmujących się handlem alkoholem, jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada w Gminie Zduny na 264 osób.

-Wartość sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Zduny w latach 2018-2020

W roku **2018** wartość sprzedaży napojów alkoholowych wynosiła:

- do 4,5 % zawartości alkoholu (oraz piwa) - 2.891.141,33 zł
 - od 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 425.237,46 zł
 - powyżej 18 % zawartości alkoholu – 2.567.074,09 zł
- Razem: 5.883.452,88 zł

W roku **2019** wartość sprzedaży napojów alkoholowych wynosiła:

- do 4,5 % zawartości alkoholu (oraz piwa) - 3.550.695,48 zł
 - od 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 549.299,06 zł
 - powyżej 18 % zawartości alkoholu – 3.403.303,06 zł
- Razem: 7.503.297,60 zł

W roku **2020** wartość sprzedaży napojów alkoholowych wynosiła:

- do 4,5 % zawartości alkoholu (oraz piwa) - 3.577.323,00 zł
 - od 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 596.704,00 zł
 - powyżej 18 % zawartości alkoholu – 3.736.477,00 zł
- Razem: 7.910.504,00 zł

II.2. Szacunkowa skala problemów alkoholowych w Gminie Zduny.

Na podstawie wskaźników opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można dokonać szacunkowej skali problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych w gminie Zduny. Według danych należy przyjąć, że:

- ***Liczba osób uzależnionych od alkoholu w Gminie Zduny to: 150-200 osób.***
- ***Liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo) w Gminie Zduny to: 300-400 osób.***
- ***Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików w Gminie Zduny to: 300 – 400 osób.***
- ***Liczba osób pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu w Gminie Zduny to: 400 – 500 osób.***
- ***Ofiary przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym (dzieci i dorośli) w Gminie Zduny to: 450-500 osób.***

II.3. Wykaz instytucji zaangażowanych w rozwiązywanie problemów alkoholowych na terenie Gminy Zduny.

1. Na terenie Gminy Zduny działają następujące podmioty i instytucje zajmujące się rozwiązywaniem problemów alkoholowych, problemów przemocy oraz uzależnień wśród mieszkańców Gminy Zduny:
 - ✓ **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zdunach.**
Rynek 2, 63-760 Zduny
 - ✓ **Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.**
Rynek 2, 63-760 Zduny
 - ✓ **Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób współuzależnionych i ich rodzin.**
ul. Strzelecka 10, 63-760 Zduny
 - ✓ **Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.**
ul. Strzelecka 10, 63-760 Zduny
 - ✓ **Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie.**
ul. Zdunowska 38a, 63-700 Krotoszyn
 - ✓ **Fundusz sprawiedliwości.**
lokalny punkt w Zdunach, ul. Sienkiewicza 9.
2. Problemami uzależnień i innymi zagrożeniami społecznymi zajmują się także inne instytucje mające swoją siedzibę poza granicami gminy Zduny, ale które swym zasięgiem i jurysdykcją obejmują także sprawy mieszkańców gminy Zduny i są to:
 - ✓ **Prokuratura Rejonowa w Krotoszynie.**
Park Wojska Polskiego 2, 63-700 Krotoszyn
 - ✓ **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie.**
ul. Floriańska 10, 63-700 Krotoszyn

II.4. Zadania Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego

W celu zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych działa Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Zdunach, prowadzący działania z zakresu profilaktyki rozwiązywania problemu uzależnień. Dyżur w Punkcie pełni terapeuta z Zakładu Lecznictwa Odwykowego w Grzebielinie i psycholog. Działają dwie grupy AA – jedna w Zdunach, druga w Baszkowie.

Punkt Konsultacyjno- Informacyjny to miejsce, w którym osoby z problemem alkoholowym i ich rodziny mogą uzyskać pomoc, informacje i wsparcie w podjęciu leczenia.

Do zadań PKI należy w szczególności:

- ✓ Przyjmowanie osób zgłaszających się z problemami alkoholowymi lub stykających się z przemocą w rodzinie.
- ✓ Rozpoznawanie potrzeb indywidualnych i środowiskowych osób i rodzin, wskazywanie możliwości rozwiązań oraz rodzajów pomocy udzielanej na terenie miasta.
- ✓ Udzielanie informacji dotyczących trybu postępowania w rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- ✓ Przyjmowanie wniosków o podjęcie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych.
- ✓ Motywowanie i udzielanie informacji o możliwości podjęcia leczenia odwykowego.
- ✓ Udzielanie wsparcia i informacji o współuzależnieniu.
- ✓ Rozwiązywanie problemów związanych z nadmiernym spożywaniem napojów alkoholowych.
- ✓ Prowadzenie działalności informacyjno-konsultacyjnej dotyczącej spraw związanych ze zmniejszeniem poziomu bezradności osób uzależnionych od alkoholu.
- ✓ Udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym.
- ✓ Udostępnianie publikacji, czasopism z zakresu psychologii, uzależnień, profilaktyki i terapii uzależnień.
- ✓ Współpraca z instytucjami świadczącymi działalność profilaktyczną, terapeutyczną i interwencyjną.
- ✓ Pomoc psychologiczna.
- ✓ Pomoc terapeutyczna w zakresie: uzależnień, współuzależnienia.
- ✓ Pomoc terapeutyczna dotycząca problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą.
- ✓ Doradztwo w zakresie: uzależnień, współuzależnienia, przemocy.

Na terenie Zdun działa również grupa samopomocowa, która pracuje z terapeutą. Z terenu Gminy Zduny cztery osoby odbyły leczenie w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego w Grzebielinie, 8 osób przebywało na detoksie w Zakładzie Lecznictwa w Miliczu. Z 25 osobami zostały przeprowadzone rozmowy motywujące i wspierające do leczenia.

II.5. Stan zasobów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Zduny.

Podmiotem inicjującym realizację zadań z zakresu profilaktyki w sferze uzależnień w Zdunach jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Osoby uzależnione i wyrządzające swoim piciem poważne szkody społeczne a niechące dobrowolnie poddać się leczeniu odwykowemu mogą być zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia.

➤ **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zdunach**

Zakres działania:

1) Podejmowanie działań mających na celu zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych współuzależnionych, w tym:

- ✓ dokonywanie analizy potrzeb w tym zakresie.

2) Udzielanie osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- ✓ przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia lub objęcie terapią,
- ✓ motywowanie i zobowiązywanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- ✓ kierowanie do biegłych w przedmiocie orzekania o uzależnieniu,
- ✓ podejmowanie działań zmierzających zapobieganiu przemocy w rodzinie,
- ✓ kierowanie osób uzależnionych i uwikłanych w przemoc domową do specjalistów i instytucji świadczących usługi specjalistyczne,
- ✓ inicjowanie działań zmierzających do animacji i aktywizacji środowiska lokalnego w niesienie pomocy osobom z problemem alkoholowym i problemem przemocy,
- ✓ inicjowanie i organizacja szkoleń, debat i konferencji w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
- ✓ organizowanie pomocy dzieciom ze środowisk zagrożonych marginalizacją, ze szczególnym uwzględnieniem problemów alkoholowych.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy:

- ✓ inicjowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży,
- ✓ inicjowanie i prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej,
- ✓ podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym ze szczególnym naciskiem na promocję zdrowego stylu życia, kierowanych do dzieci i młodzieży,
- ✓ wspieranie realizacji pozalekcyjnych programów sportowych, opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4) Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu:

- ✓ prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
- ✓ podejmowanie działań wobec firm prowadzących reklamę napojów alkoholowych w sposób niezgodny z przepisami,
- ✓ podejmowanie działań informacyjnych i profilaktycznych skierowanych do kierowców pojazdów mechanicznych,
- ✓ prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

5) Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie:

- ✓ organizacja i współorganizacja szkoleń, debat, konferencji i imprez profilaktycznych,
- ✓ prowadzenie działań o charakterze interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania i usuwania skutków problemów uzależnień i przemocy.

6) Realizacja zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005

Poniżej przedstawiono dane z lat 2018 – 2020 roku pochodzące z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zdunach.

✓ **(Dane z grudnia 2020 roku)**

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymała 14 zgłoszeń o przeprowadzenie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.
- Gminna komisja skierowała do sądu 1 sprawę o nałożenia obowiązku leczenia odwykowego.

✓ **(Dane z grudnia 2019 roku)**

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymała 10 zgłoszeń o przeprowadzenie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.
- Gminna komisja skierowała do sądu 3 sprawę o nałożenia obowiązku leczenia odwykowego.

✓ **(Dane z grudnia 2018 roku)**

- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymała 19 zgłoszeń o przeprowadzenie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.

Przy Gminnej Komisji RPA działa zespół ds. motywowania i wspierania do leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz zespół do spraw kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. A w ramach profilaktyki szkolnej realizowane są zajęcia w formie warsztatów profilaktycznych w szkołach finansowane przez Gminną Komisję RPA w Zdunach. Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w 2020 r. wydatkowano kwotę 109.530,00 zł. Środki zostały przeznaczone na działalność Gminnej Komisji RPA oraz na realizację zajęć w Świetlicy Podwórkowej w Zdunach, działalność Punktu Konsultacyjnego w Zdunach, oraz realizację zadań i programów profilaktycznych, tj. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, „Zimowe i Letnie Warsztaty Rozmaitości”, „Warsztaty zapobiegania nawrotom picia”, festyny rodzinne, teatr profilaktyczny dla dzieci, szkolenia dla nauczycieli i rodziców, „Deбата”. Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w okresie sprawozdawczym wyniosły 152.727,00 zł.

Procedura zobowiązująca osoby uzależnione od alkoholu do leczenia odwykowego

Leczenie osób uzależnionych co do zasady jest dobrowolne, a przymus leczenia może być nałożony wyłącznie przez Sąd. Sądami właściwymi do rozpatrywania spraw o przymusowe leczenie są wydziały rodzinne i nieletnich w Sądach Rejonowych. Przepisy regulujące procedurę leczenia osób uzależnionych od alkoholu reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu

alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119). Do Sądu złożyć wniosek mogą dwie instytucje: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Prokurator. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Zdunach przyjmuje wnioski o leczeniu osób uzależnionych od alkoholu, które posiadają miejsce zamieszkania lub pobytu na terenie gminy Zduny. Najlepiej jest, gdy osoba zgłaszająca problem to członek najbliższej rodziny, który dobrze zna skalę problemu i wie, jak naprawdę wygląda sytuacja rodzinna. Ponadto, wniosek o leczenie mogą do Komisji złożyć inne instytucje, takie jak OPS, Policja itp. Również sama osoba uzależniona z własnej inicjatywy może przyjść do GKRPA po pomoc i poradę w sprawie podjęcia leczenia.

Należy pamiętać, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, na przymusowe leczenie można skierować osoby, które w związku ze swoją chorobą alkoholową:

- ✓ powodują rozkład życia rodzinnego,
- ✓ powodują demoralizację nieletnich,
- ✓ systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- ✓ uchylają się od pracy.

Podczas zgłoszenia osoby, w stosunku do której jest podejrzenie uzależnienia od alkoholu, zgłaszający wypełnia wniosek, zawierający szczegółowe dane zgłaszanej osoby. Jeżeli istnieją inne dokumenty potwierdzające uzależnienie, np. karty leczenia szpitalnego, zaświadczenie lekarskie, informacje z Policji itp., należy je zabrać ze sobą celem dołączenia do akt sprawy. Składający wniosek może zastrzec sobie anonimowość, jeżeli obawia się negatywnej reakcji osoby pijącej. Ponadto w przypadku skierowania sprawy do sądu o przymusowe leczenie, osoba zgłaszająca może występować w sądzie jako świadek. Na podstawie wypełnionego wniosku, Komisja wzywa osobę, co do której zachodzi podejrzenie, że jest uzależniona od alkoholu, do osobistego zgłoszenia się na tzw. rozmowę motywującą do leczenia. Termin zgłoszenia się na rozmowę określony jest w zaproszeniu, które przesyłane jest listem.

Dobrowolne leczenie

To wariant najbardziej optymistyczny, bo dobrowolne podjęcie leczenia daje największe szanse na wyjście z nałogu. Zawsze należy pamiętać, że leczenie jest bezpłatne. Osoba, która dobrowolnie podejmuje leczenie w wybranym przez siebie ośrodku, nie jest pozostawiana sama sobie, gdyż zobowiązana jest do zgłoszenia się na posiedzenie komisji z aktualnym zaświadczeniem potwierdzającym uczęszczanie na terapię. Takie osoby zawsze są informowane, że w przypadku zaprzestania leczenia i zaniedbania dostarczania zaświadczeń kontynuacji leczenia, sprawa zostanie skierowana do Sądu.

Osoba wezwana przychodzi na spotkanie i oświadcza, że nie ma problemu alkoholowego

W takiej sytuacji komisja może skierować na badanie do biegłych sądowych, którzy są uprawnieni do orzekania o uzależnieniu (są to: lekarz psychiatra oraz psycholog). Badanie jest bezpłatne (koszty pokrywa Gmina). Wynik badania jest bardzo istotny zarówno dla Komisji, jak i w ewentualnym postępowaniu przed Sądem. Jeżeli z opinii biegłych wynika, że osoba nie jest uzależniona, sprawa przed Komisją jest zamykana. Jeżeli natomiast z opinii biegłych wynika, że dana osoba jest uzależniona i chce

podjąć leczenie dobrowolnie, to zastosowanie ma wariant 1 (czyli leczenie dobrowolne, ale pod nadzorem Komisji). Jeżeli – mimo opinii biegłych potwierdzających uzależnienie – osoba odmawia leczenia, stosuje się wariant 3 (wniosek do Sądu).

Kierowanie wniosku o przymusowe leczenie do Sądu.

Procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego jest uruchamiana w następujących przypadkach: mimo opinii biegłych potwierdzających uzależnienie osoby, odmawia podjęcia leczenia; wtedy, gdy osoba, która zgodziła się na badanie przez biegłych, nie zgłosi się na nie, Komisja również kieruje sprawę do Sądu – Komisja bowiem nie ma możliwości zmuszania kogokolwiek do badania, natomiast uprawnienie takie przysługuje Sądowi: do Sądu sprawa kierowana jest wtedy, gdy osoba nie zgłosi się na rozmowę motywacyjną (wezwanie na rozmowę wysyłane jest listem, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru); w przypadku, gdy osoba zgłosi się na wezwanie Komisji i oświadczy od razu, że nie zgadza się na badanie przez biegłych i nie zamierza się leczyć dobrowolnie, sprawa również jest kierowana do Sądu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Sąd powinien wyznaczyć pierwszą rozprawę w ciągu miesiąca od wpłynięcia wniosku Komisji o przymusowe leczenie uczestnika (bo tak zgodnie z przepisami prawa nazywa się osobę, co do której złożony został wniosek do Sądu). Jeżeli w danej sprawie brak jest opinii biegłych (bo np. osoba nie zgodziła się na badanie przez biegłych przed Komisją), to Sąd kieruje taką osobę na badanie. Trzeba pamiętać, że postępowanie sądowe może się przedłużać, np. z powodu nieobecności uczestnika, uchylania się od badania przez biegłych, przedstawiania dowodów itp. Sąd ma uprawnienie do nakazania przymusowego doprowadzenia przez Policję uczestnika na rozprawę, również na badanie. Komisja nie ma wpływu na czas rozpatrzenia sprawy przez Sąd. Ten etap postępowania odbywa się już bez udziału członków Komisji (z pewnymi wyjątkami, gdy Sąd zadecyduje o obowiązku uczestniczenia przedstawiciela Komisji podczas rozprawy). Sąd może na podstawie zebranych dowodów (opinii biegłych, zeznań uczestnika, świadków, wywiadu) wydać następujące orzeczenie: oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona, orzec obowiązek leczenia odwykowego w otwartym (niestacjonarnym) zakładzie leczniczym (czyli poradni) lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym, czyli szpitalu). Postępowanie przed sądem jest dla osoby uzależnionej bezpłatne. Sąd orzeka o obowiązku leczenia odwykowego w formie postanowienia, od którego posługuje apelacja. Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż dwa lata od uprawomocnienia się orzeczenia sądu. Na czas trwania obowiązku leczenia sąd może ustanowić nadzór kuratora.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdunach

✓ (Dane z 2020 r.)

✓ **Rodziny korzystające ze świadczeń ogółem**

liczba rodzin: **228**

liczba osób: **405**

- ✓ **Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów alkoholowych**

liczba rodzin: **11**

liczba osób: **13**

- ✓ **Przemoc domowa była powodem udzielenia świadczeń**

liczba rodzin: **3**

liczba osób: 8

- ✓ **(Dane z 2019 r.)**

- ✓ **Rodziny korzystające ze świadczeń ogółem**

liczba rodzin: **222**

liczba osób: **366**

- ✓ **Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów alkoholowych**

liczba rodzin: **10**

liczba osób: **11**

- ✓ **Przemoc domowa była powodem udzielenia świadczeń**

liczba rodzin: **1**

liczba osób: **3**

(Dane z 2018 r.)

- **Rodziny korzystające ze świadczeń ogółem**

liczba rodzin: **206**

liczba osób: **458**

- **Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów alkoholowych**

liczba rodzin: **8**

liczba osób: **10**

- **Przemoc domowa była powodem udzielenia świadczeń**

liczba rodzin: **8**

liczba osób: **10**

Policja

- ✓ **(Dane z 2020 r.)**

- Zatrzymania i interwencje spowodowane nadużywaniem alkoholu
Zatrzymani w izbie wytrzeźwień w pomieszczeniach policyjnych – 6
Osoby odwiezione do domu, które były pod wpływem alkoholu - 13

- ✓ **(Dane z 2019 r.)**

- Zatrzymania i interwencje spowodowane nadużywaniem alkoholu,

zatrzymani w izbie wytrzeźwień w pomieszczeniach policyjnych – 24

✓ *(Dane z 2018 r.)*

- Zatrzymania i interwencje spowodowane nadużywaniem alkoholu

Zatrzymani w izbie wytrzeźwień w pomieszczeniach policyjnych – 4

Osoby odwiezione do domu, które były pod wpływem alkoholu - 14

Z konsultacji i porad w punkcie konsultacji psychologicznej w roku 2020 skorzystały:

- ✓ osoby uzależnione od alkoholu i innych substancji – 48
- ✓ rodziny osób uzależnionych – 21
- ✓ osoby doświadczające przemocy w rodzinie – 15
- ✓ osoby stosujące przemoc – 1
- ✓ osoby zgłaszające problemy rodzinne (małżeńskie, wychowawcze) – 16

Na terenie gminy Zduny nie ma:

- ✓ Placówek leczenia odwykowego - mieszkańcy gminy korzystają z poradni o zasięgu powiatowym:
- ✓ Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholizmu i Współuzależnienia
- ✓ Oddziału detoksykacyjnego
- ✓ Całodobowego Ośrodka terapii Uzależnienia od Alkoholizmu
- ✓ Dziennego Ośrodka terapii Uzależnienia od Alkoholizmu

W gminie Zduny nie są także prowadzone:

- ✓ Al-Anon (dla współuzależnionych)

II.6. Problem uzależnień na terenie Gminy Zduny. Analiza na podstawie danych zastanych.

Ważnym problemem społecznym w Gminie Zduny jest zjawisko uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Obecnie spotyka się również inne typy uzależnień, szczególnie wśród dzieci i młodzieży jak: uzależnienie od komputera, gier komputerowych, czy też telefonu komórkowego. Uzależnienie jest to specyficzny stan organizmu człowieka oraz zmian w zachowaniu towarzyszącym zawężaniu się wachlarza umiejętności radzenia sobie w życiu wraz z pojawiającym się przymusem pomimo negatywnych konsekwencji wcześniejszego ulegania przymusowi robienia czegoś lub myślenia o czymś. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem, a substancją chemiczną, (do których należą: alkohol, narkotyki, nikotyna, leki), charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy, w celu doświadczania jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów

towarzyszących brakowi substancji. Wśród różnego rodzaju uzależnień występujących wśród dorosłej ludności zamieszkującej Gminę Zduny, najczęstszym problemem jest uzależnienie od alkoholu. Profilaktyka uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na terenie gminy prowadzona jest za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych i lokalnych instytucji kultury. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi inicjuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Tabela 1. Liczba osób zaproszonych na posiedzenie komisji (w związku z wpłynięciem do komisji wniosków), liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych, liczba spraw skierowanych do Sądu w latach 2018 – 2020

Lata	Zaproszeni na posiedzenie komisji (w związku z wpłynięciem do komisji wniosków)	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych	Liczba spraw skierowanych do Sądu
2020	25	1	1
2019	32	3	3
2018	19	0	0

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdunach z powodu alkoholizmu w 2020 roku udzielił pomocy socjalnej i wsparcia 11 rodzinom. Z analizy wynika, że część osób korzystających z pomocy to osoby dotknięte dysfunkcjami z powodu problemu alkoholowego. Należy tylko wspomnieć, że dane Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zdunach nie odzwierciedlają w pełni skali tego zjawiska, które jest zdecydowanie większe z uwagi na to, że statystyki dotyczą jedynie klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zdunach a nie wszystkich osób dotkniętych problemem uzależnienia.

III. Diagnoza problemu uzależnień od alkoholu i narkotyków w ujęciu badań ankietowych dorosłych mieszkańców gminy Zduny oraz uczniów szkół podstawowych klasy 7 i 8 i klas 1 szkół ponadgimnazjalnych.

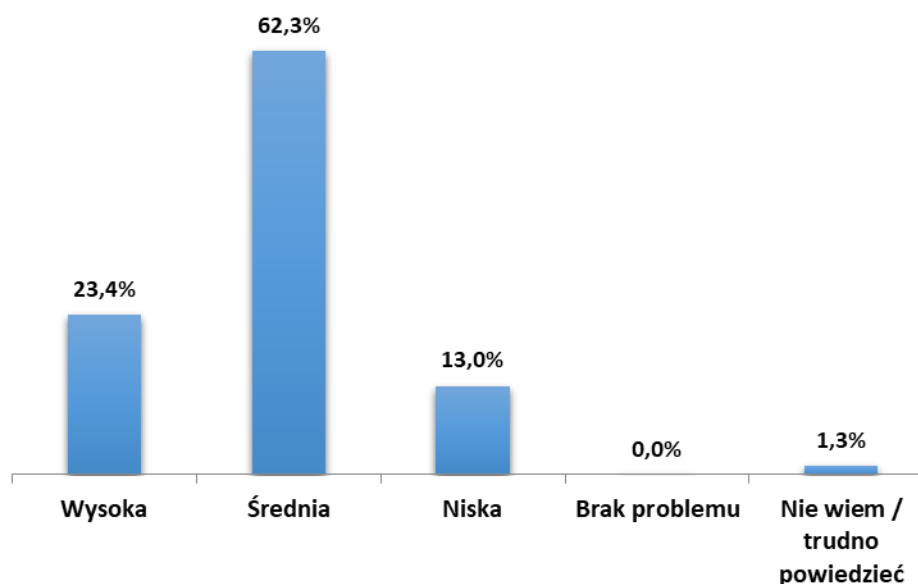
Jednym z głównych założeń *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Zduny* było przedstawienie problemów związanych ze sferą uzależnień oraz wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań, które zostały zrealizowane przez Ośrodek Badań Społecznych ALstat z Poznania w okresie od listopada do grudnia 2019 roku i przedstawione w ramach *Diagnozy problemów uzależnień i innych problemów społecznych występujących na terenie Gminy Zduny*. Określenie i zdiagnozowanie tych problemów występujących na terenie gminy Zduny było możliwe poprzez przeprowadzenie badań

społecznych wśród mieszkańców Gminy. Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety (do badania problemów uzależnień oraz innych problemów społecznych), za pomocą którego przeprowadzono badanie wśród dorosłych mieszkańców Gminy Zduny oraz uczniów klas 7 i 8 Szkół Podstawowych oraz uczniów 1 klas szkół ponadgimnazjalnych z terenu Gminy Zduny. W badaniach wzięło udział 203 dorosłych mieszkańców Gminy Zduny oraz 106 uczniów. Odpowiedzi uzyskane w badaniu ankietowym wstępnie diagnozują problemy uzależnień występujące w Gminie Zduny i jednocześnie są punktem wyjścia w formułowaniu zaleceń mających zmienić ten stan rzeczy.

III.1. Problem uzależnień od alkoholu na terenie gminy Zduny.

Zdaniem największej grupy badanych respondentów skala problemu uzależnień od alkoholu na terenie Gminy Zduny jest średnia w odniesieniu do danych ogólnokrajowych. Taką odpowiedź wskazało 62,3% badanych osób. Jako wysoki problem uzależnień od alkoholu zdefiniowało 23,4% respondentów. Nisko skalę problemu oceniło 13,0% badanych. Brak wiedzy w tym temacie wskazało 1,3% badanych mieszkańców Gminy Zduny.

Rysunek 2. Jaka jest skala problemu uzależnień od alkoholu, na terenie Gminy Zduny?

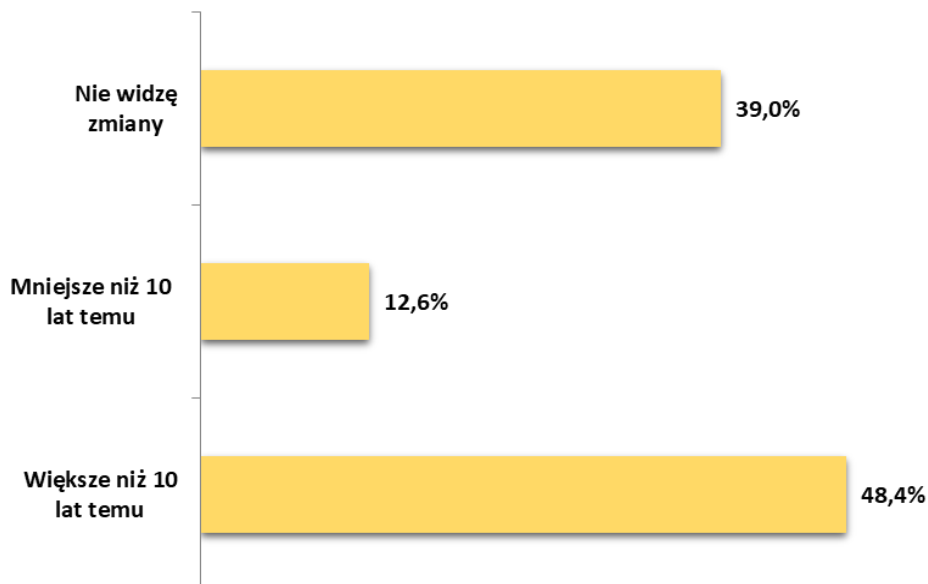

III.2. Dynamika zachowań alkoholowych w ostatniej dekadzie.

Według krajowych danych spożycie alkoholu na jednego mieszkańca w ostatnich latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Jednocześnie wyraźnie zarysowały się tendencje negatywne: następuje szybki wzrost spożywania napojów alkoholowych wśród marginalnych dotychczas grup konsumenckich wśród kobiet i młodzieży. Wyniki zrealizowanych badań wskazują, że blisko połowa badanych – 48,4% uważa, że spożycie alkoholu wśród dorosłych osób jest większe niż 10 lat temu. Część dorosłych mieszkańców Gminy Zduny – 39,0% nie dostrzega istotnych różnic w konsumpcji

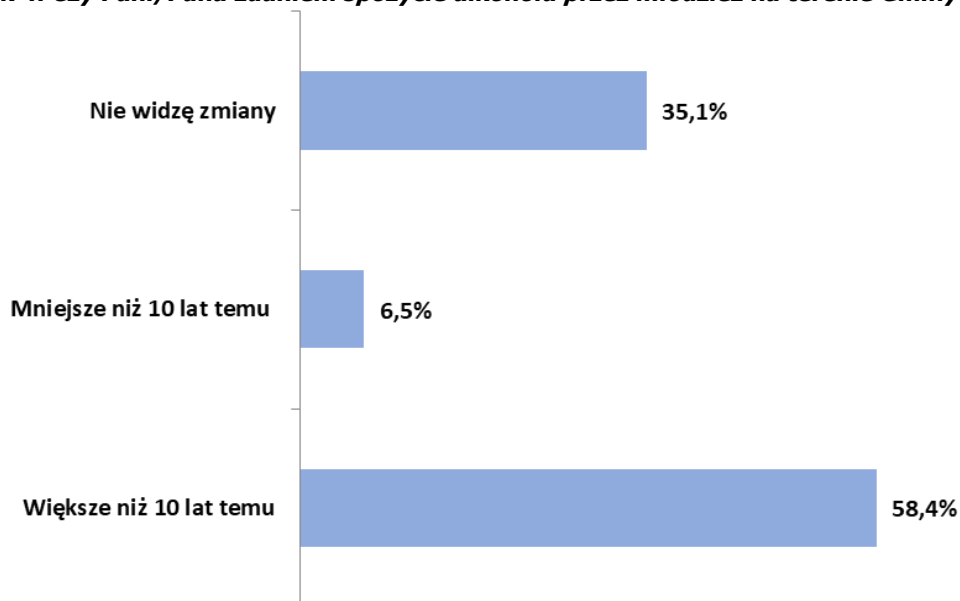
alkoholu wśród osób dorosłych. Mniejsza grupa respondentów – 12,6% jest przekonanych, że obecnie osoby dorosłe z terenu Gminy Zduny spożywają mniej alkoholu niż 10 lat wcześniej.

Rysunek 3. Czy Pani/Pana zdaniem spożycie alkoholu przez osoby dorosłe na terenie Gminy Zduny jest?

Wyraźnie potwierdziła się natomiast opinia o wzroście spożycia alkoholu wśród młodzieży. Taką opinię wyraziła większość badanych mieszkańców Gminy Zduny – 58,4%. Brak zmian w okresie ostatnich 10 lat, w zakresie spożywania alkoholu wśród młodzieży wskazało 35,1% badanych. Mniejsza grupa badanych – 6,5% uważa, że spożycie alkoholu wśród młodzieży jest mniejsze niż 10 lat temu.

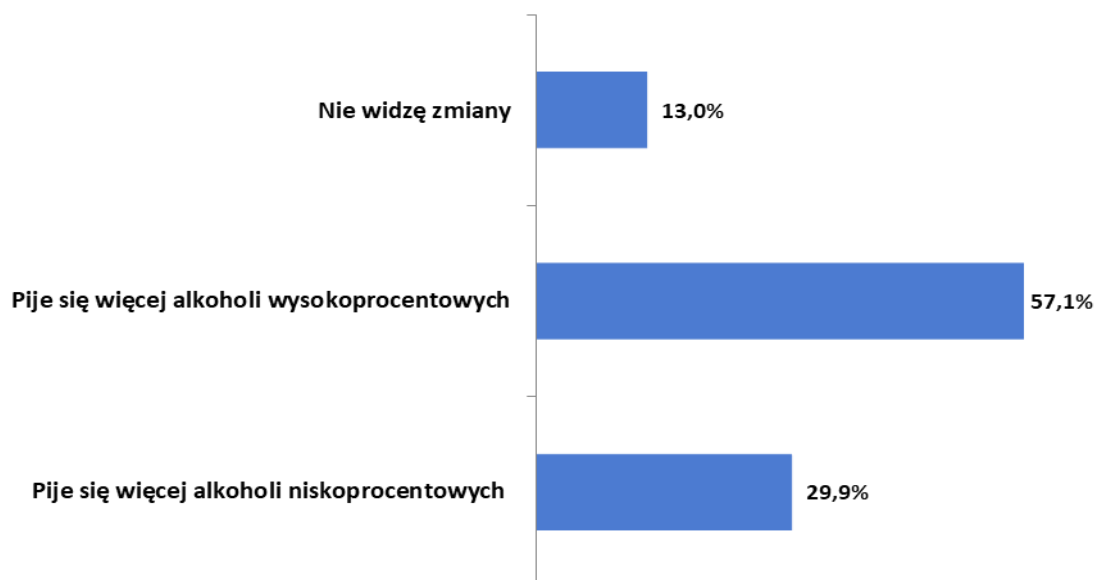
Rysunek 4. Czy Pani/Pana zdaniem spożycie alkoholu przez młodzież na terenie Gminy Zduny jest?

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazane jest podejmowanie działań w kierunku zmiany obyczajów w zakresie spożywania napojów alkoholowych (m.in. zastąpienie alkoholi

mocnych słabszymi). Mieszkańcy Gminy Zduny dostrzegają korzystną tendencję zmiany preferencji konsumpcji napojów alkoholowych na korzyść alkoholi niskoprocentowych. Ponad połowa badanych – 57,1% zwróciła uwagę na ewolucję obyczajów i zwyczajów spożycia różnego rodzaju napojów alkoholowych. Część badanych osób – 29,9% uważa, że obecnie pije się więcej alkoholi wysokoprocentowych. Zmian w zakresie spożywania alkoholu nie dostrzega – 13,0% respondentów.

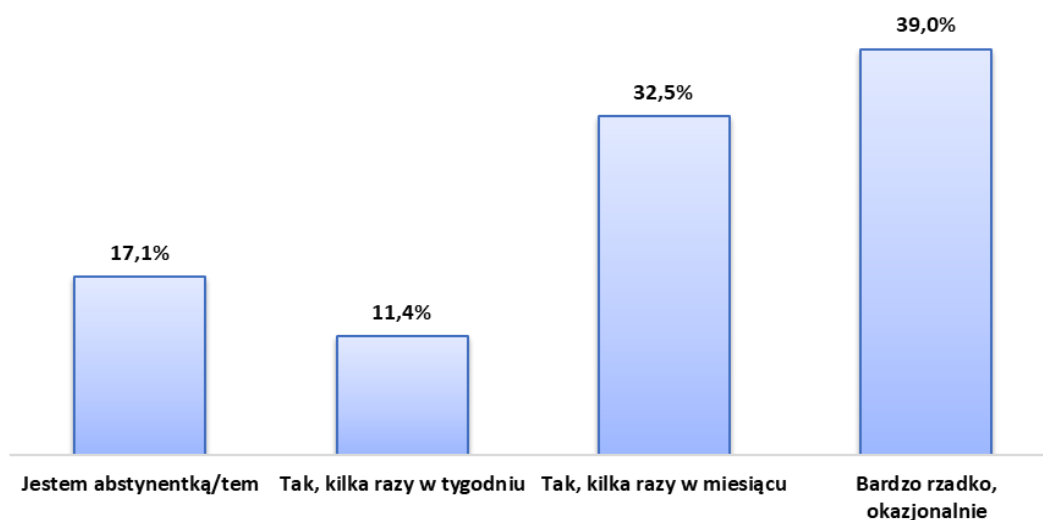
Rysunek 5. Zmiana nawyków spożywania alkoholu przez osoby dorosłe.

III.3. Spożycie alkoholu.

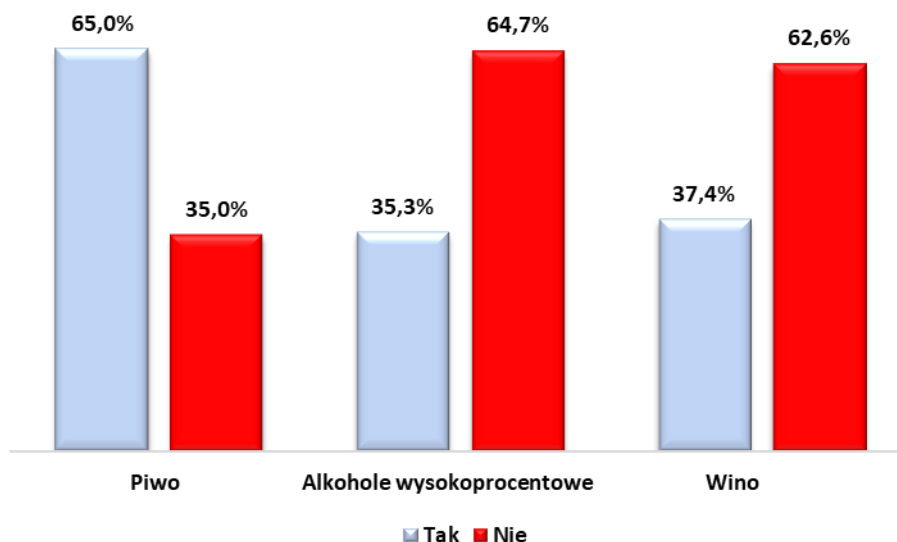
Analizując hierarchię problemów społecznych w Gminie Zduny problem alkoholizmu jest jednym z czołowych problemów społecznych obserwowanych przez badanych mieszkańców gminy. Niewłaściwe spożywanie alkoholu może mieć negatywny wpływ zarówno na środowisko rodzinne, dotykając poszczególnych członków rodziny, jak i na środowisko społeczne, przyczyniając się do zmniejszenia poczucia bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców. Mieszkańców Gminy Zduny zapytano o częstotliwość spożywania alkoholu. Z uzyskanych danych wynika, że większość badanych mieszkańców alkohol spożywa okazjonalnie – 39,0% wskazań. Blisko co trzeci uczestnik badania – 32,5% spożywa alkohol kilka razy w miesiącu. Część badanych – 17,1% nie spożywa alkoholu wcale. Kilka razy w tygodniu alkohol spożywa – 11,4% badanych.

Rysunek 6. Jak często Pani / Pan pije alkohol?

Uczestników badania zapytano o alkohol, który spożywają. Okazuje się, że badani mieszkańcy Gminy Zduny najczęściej spożywają napoje z niższą zawartością alkoholu (piwo) – 65,0% wskazań. Jest to tendencja korzystna, oczywiście o ile nie wynika jedynie z bezwzględnego wzrostu spożycia piwa. Wino spożywa najczęściej 37,4% badanych.

Rysunek 7. Rodzaj spożywanego alkoholu.

Respondentów poproszono następnie o wskazanie średniej tygodniowej ilości spożywanego alkoholu, wartości te zostały przeliczone na miesięczne spożycie alkoholu. **Przeciętny pijący mieszkaniec Gminy Zduny w ciągu miesiąca wypija 3,6 litry piwa, 3,1 kieliszki wina oraz 8,3 drinków / kieliszków alkoholu.** Mężczyźni częściej wybierają piwo i wódkę, kobiety natomiast w porównaniu do mężczyzn częściej sięgają po wino. Omawiane dane znajdują się w tabeli.

Tabela 2. Jakiego rodzaju alkohol spożywa Pan(i)?

Ilość spożywanego alkoholu	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Piwo (w litrach)	3,6	1,6	5,7
Wino (liczba kieliszków)	3,1	4,3	1,8
Alkohole wysokoprocentowe: (liczba kieliszków/drinków)	8,3	4,2	12,4

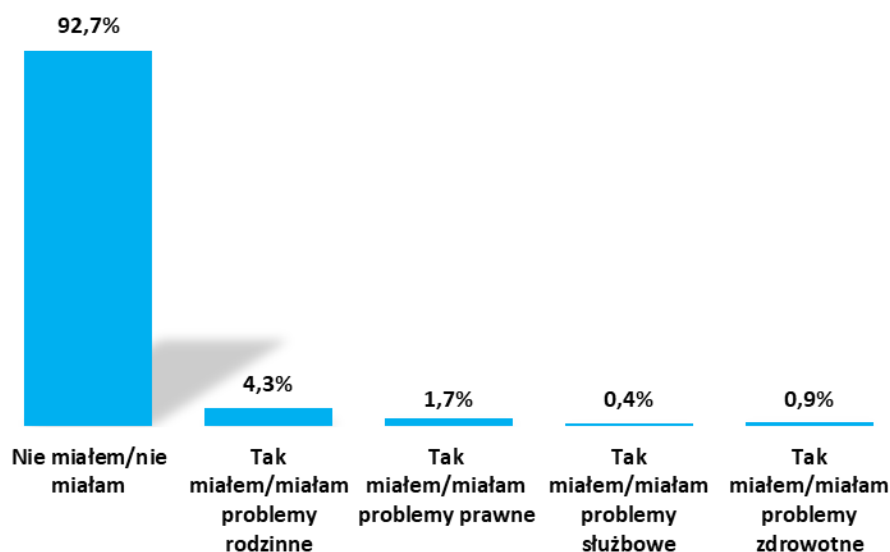
Uczestników badania zapytano także o miejsca spożywania alkoholu oraz o sytuacje związane z piciem alkoholu. Poniżej przedstawiono informacje o typach okazji picia napojów alkoholowych. Każda z badanych osób mogła wskazać dowolną liczbę odpowiedzi, dlatego suma wskazań jest większa niż 100%. Okazuje się, że mieszkańcy Gminy Zduny najczęściej spożywają alkohol podczas imienin i urodzin – 62,8% wskazań oraz podczas zaplanowanych spotkań towarzyskich – 61,3% wskazań. Takie okazje spożywania alkoholu są zdecydowanie najczęściej praktykowane przez badanych. Znaczna grupa respondentów spożywa alkohol także podczas zabawy tanecznej, dancingu, dyskoteki – 42,5% wskazań, podczas wesela – 32,9%, podczas niezaplanowanych spotkań towarzyskich – 32,7% oraz podczas Świąt (Wielkanoc, Boże Narodzenie, Nowy Rok) – 29,9% odpowiedzi. Inne okazje do wypicia alkoholu to spotkania we dwoje (randka) – 16,4%, wakacje (wczasowo – turystyczne) – 15,1% oraz bez specjalnej okazji – 13,7%. Pozostałe sytuacje związane ze spożyciem alkoholu przedstawione zostały na wykresie.

Rysunek 8. Z jakiej okazji najczęściej pije Pani/Pan alkohol?

III.4. Problemowe spożywanie alkoholu.

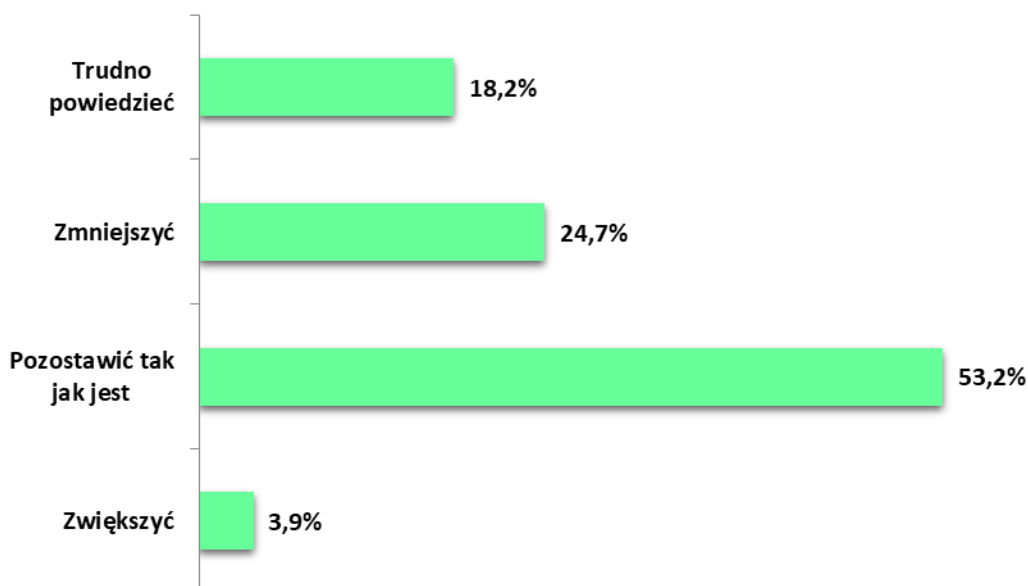
Zdecydowana większość uczestników badania – 92,7% nie miała problemów związanych z piciem alkoholu. Pozostała grupa badanych – 7,3% miała różnego rodzaju problemy wynikające ze spożywania alkoholu, w 4,3% badanych miały problemy rodzinne wynikające ze spożywania alkoholu, 1,7% miało problemy prawne, 0,9% miało problemy zdrowotne natomiast 0,4% ankietowanych miało problemy służbowe. Skala picia problemowego na terenie Gminy Zduny jest podobna do danych ogólnopolskich

Rysunek 9. Czy miała Pani / Pan problemy wynikające z picia alkoholu?

Uczestników badania zapytano także o opinię na temat liczby punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Zduny. Ponad połowa badanych mieszkańców gminy – 53,2% optuje za pozostawieniem takiej samej liczby punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy. Duża grupa respondentów – 24,7% uważa, że liczba takich punktów powinna ulec zmniejszeniu. Za zwiększeniem liczby punktów sprzedaży alkoholu opowiedziało się zaledwie 3,9% ankietowanych. Brak zdania w tym temacie wskazało – 18,2%.

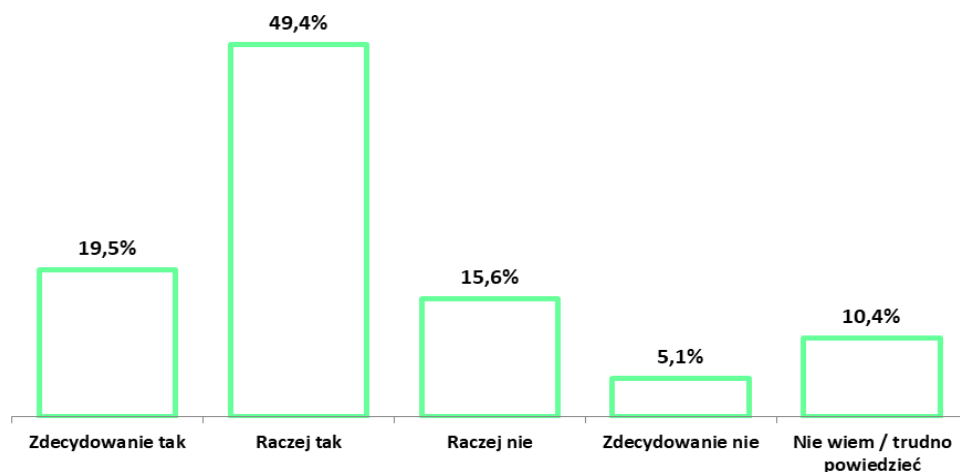
Rysunek 10. Czy Pani/Pana zdaniem liczba punktów sprzedaży piwa, wina i wódki na terenie Gminy Zduny powinna być....?

Respondentów poproszono także o wskazanie czy wiedzą, gdzie na terenie Gminy Zduny należy szukać pomocy dla bliskich mających problemy alkoholowe. Na tak postawione pytanie twierdząco odpowiedziało łącznie 68,9% ankietowanych. Z kolei łącznie 20,7% badanych nie wie, gdzie należy szukać pomocy. Odsetek respondentów świadomych, gdzie należy szukać pomocy uznać należy za wysoki. Trzeba jednak zwrócić uwagę na odsetek osób, które nie wiedzą, gdzie szukać pomocy w

przypadku wystąpienia problemu alkoholowego. W tym celu konieczne jest podjęcie akcji informacyjnych skierowanych do mieszkańców Gminy Zduny uświadamiających o możliwościach skorzystania z dostępnych form pomocy na terenie gminy.

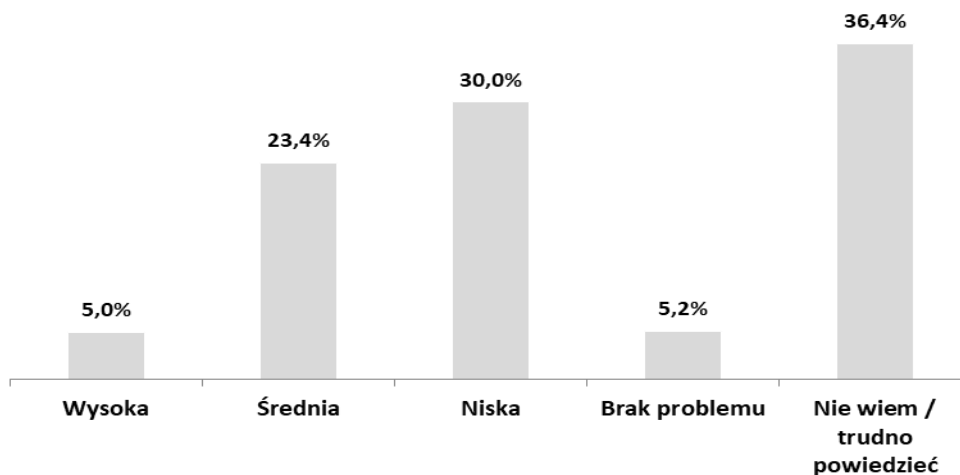
Rysunek 11. Proszę powiedzieć, czy gdyby ktoś z Pani/Pana bliskich miał problemy z alkoholem wiedział(a)by Pani/Pan, gdzie szukać pomocy?

III.5. Problem narkotyków na terenie Gminy Zduny.

W nawiązaniu do diagnozy problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej na terenie Gminy Zduny nie występuje zdiagnozowany problem uzależnień od narkotyków i substancji psychoaktywnych. W opinii badanych mieszkańców problem uzależnień od narkotyków jest niski lub średni. Takie zdanie wyraziło odpowiednio 30,0% oraz 23,4% badanych. Duża grupa badanych – 36,4% nie potrafiła ocenić skali problemu uzależnień. Wysoko skalę problemu uzależnień od narkotyków i dopalaczy oceniło 5,0% badanych, natomiast brak problemu wskazało – 5,2% badanych mieszkańców Gminy Zduny.

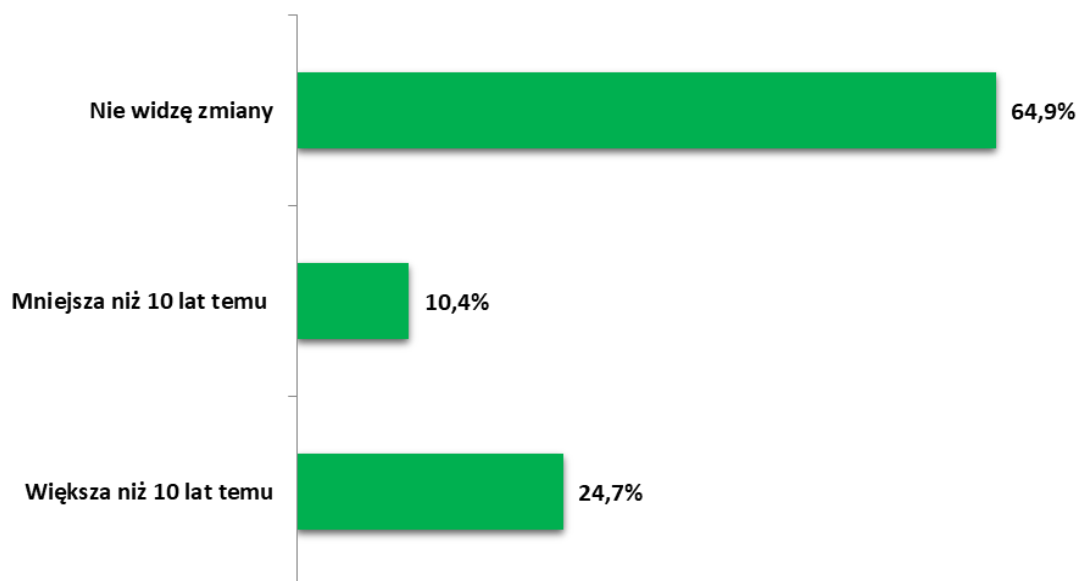
Rysunek 12. Jaka jest skala problemu uzależnień od narkotyków oraz tzw. dopalaczy na terenie Gminy Zduny?

III.6. Dynamika zażywania narkotyków w ostatniej dekadzie.

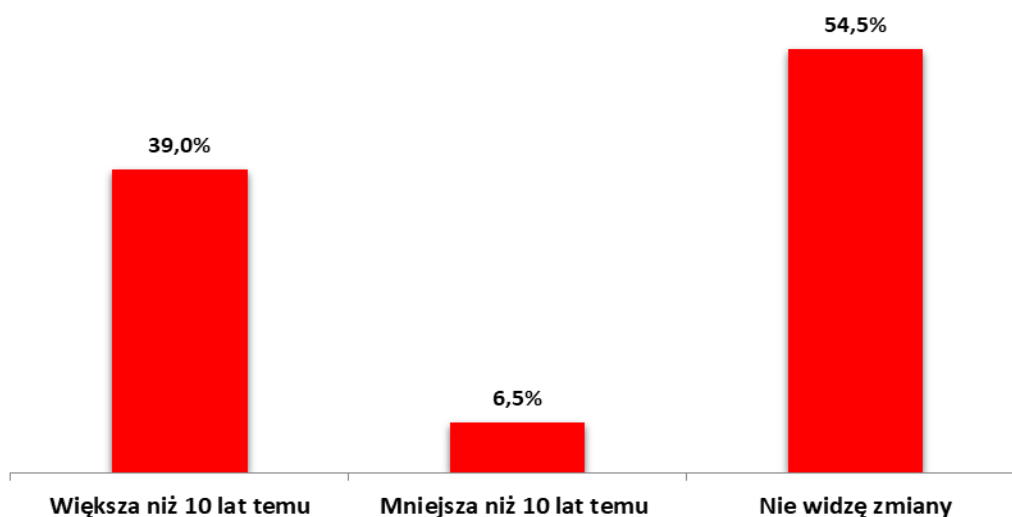
Pojawienie się nowych środków psychoaktywnych (dopalaczy) i narkotyków przyczyniło się niewątpliwie do wzrostu ich zażywania. Podobną opinię wyraziło 24,7% badanych mieszkańców Gminy Zduny, którzy uważają, że w okresie ostatnich 10 lat skala zażywania narkotyków w gminie zwiększyła się. Ponad połowa badanych respondentów – 64,9%, nie widzi zmian w tym zakresie. 10,4% respondentów uważa, że skala tego zjawiska jest mniejsza niż 10 lat wcześniej. Poniższe dane obrazują dynamikę zjawiska zażywania narkotyków.

Rysunek 13. Czy Pani/Pana zdaniem skala zażywania narkotyków i dopalaczy przez osoby dorosłe na terenie Gminy Zduny jest?

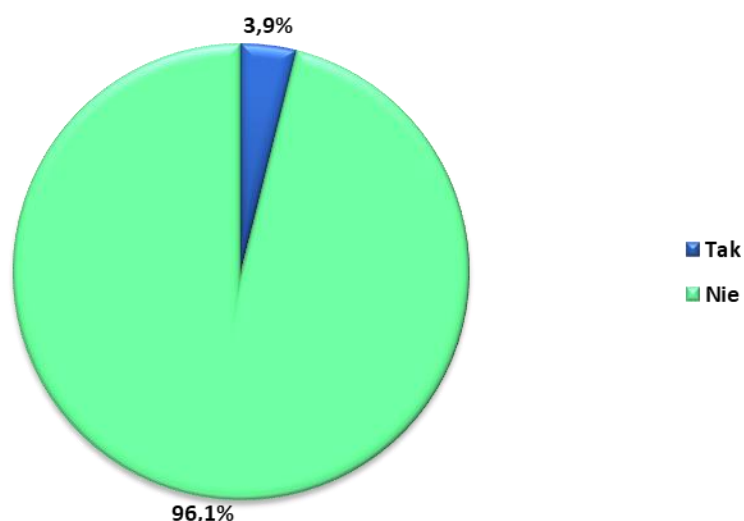
Wzrost spożycia narkotyków zwłaszcza dopalaczy jest szczególnie widoczne wśród młodzieży. Duża grupa uczestników badania – 39,0% uważa, że zjawisko to w okresie ostatnich 10 lat szczególnie nasiliło się wśród młodzieży. Opinie badanych mieszkańców ukazują skalę tego problemu. Zaledwie 6,5% respondentów jest przekonanych, że zjawisko to uległo zmniejszeniu. Brak zmian w okresie ostatnich 10 lat, w zakresie zażywania narkotyków wśród młodzieży zaobserwowało – 54,5% badanych.

Rysunek 14. Czy Pani/Pana zdaniem skala zażywania narkotyków i dopalaczy przez dzieci i młodzież do 18 lat na terenie Gminy Zduny jest?

Osobiste doświadczenie z narkotykami miało 3,9% badanych respondentów. Taki odsetek badanych próbował narkotyków. Zdecydowana większość uczestników badania – 96,1% nigdy nie próbowało narkotyków.

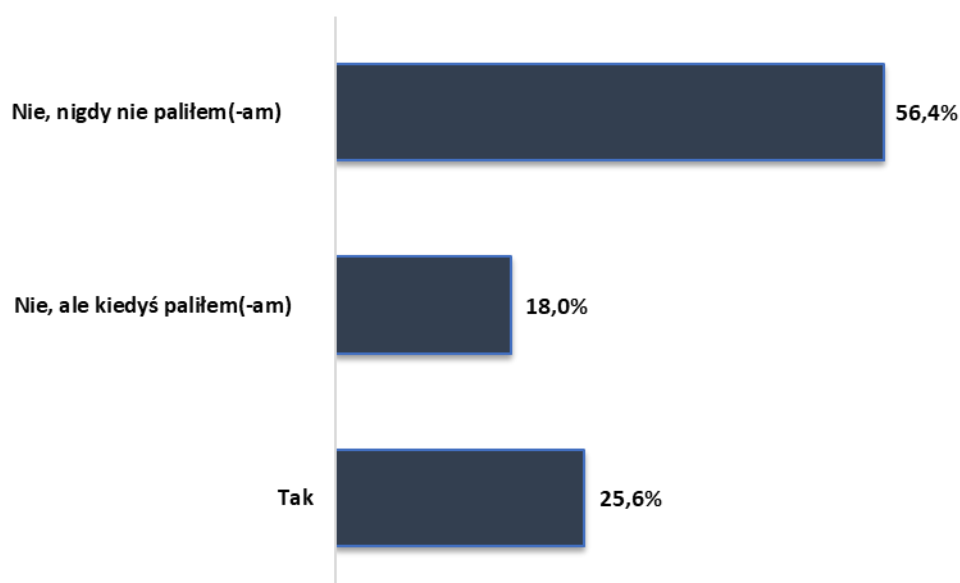
Rysunek 15. Czy próbował(a) Pani/Pan kiedykolwiek narkotyków?

III.7. Uzależnienia od papierosów.

Papierosy codziennie – nałogowo pali 25,6% badanych mieszkańców Gminy Zduny. Ponad połowa uczestników badania – 56,4% nie pali i nigdy nie paliło papierosów. Część badanych – 18,0% nie pali papierosów, ale kiedyś paliła.

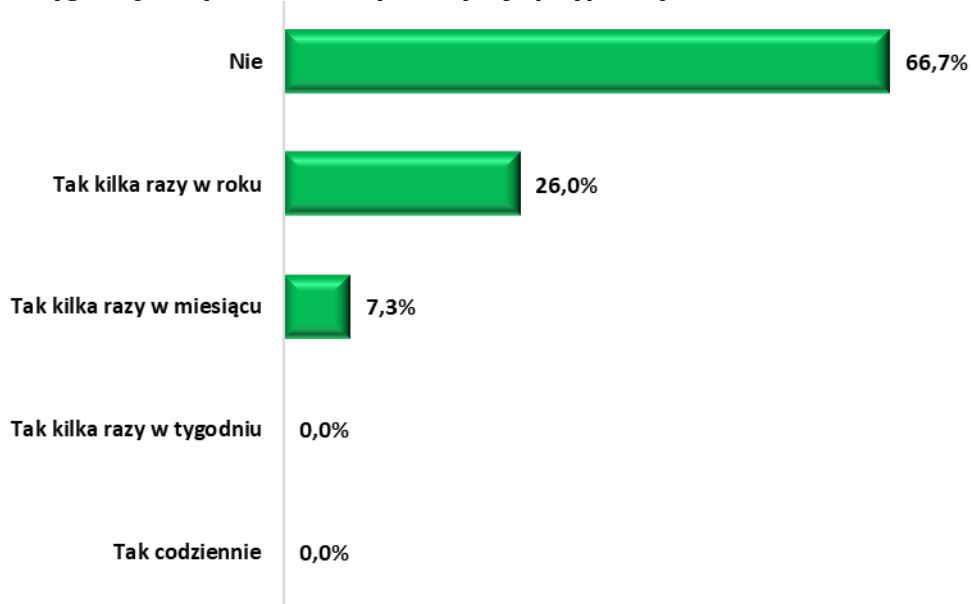
Rysunek 16. Czy codziennie Pani/Pan pali papierosy (e-papierosy)

III.8. Hazard.

Ostatnie pytanie zadane badanym mieszkańcom Gminy Zduny dotyczyło hazardu. Zgodnie z przedstawionymi danymi zdecydowana większość respondentów – 66,7% nigdy nie grała w gry hazardowe (wszystkie gry pieniężne, w których o wygranej w wymiarze losowym decyduje przypadek). Pozostała grupa badanych – 33,3% grała/gra w takiego rodzaju gry, w tym 26,0% badanych gra okazjonalnie (kilka razy do roku). Pozostała grupa badanych – 7,3% gra w gry hazardowe częściej – co najmniej kilka razy w miesiącu.

Rysunek 17. Czy kiedykolwiek grała/grął Pani/Pan w gry hazardowe (wszystkie gry pieniężne, w których o wygranej w wymiarze losowym decyduje przypadek)?

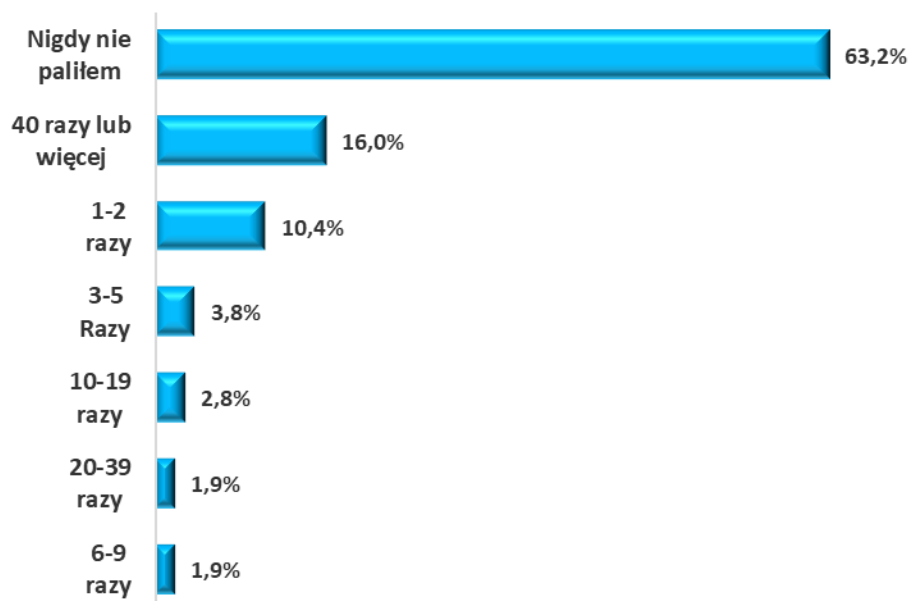

IV. Wyniki badań przeprowadzonych wśród uczniów zlokalizowanych w Gminie Zduny.

IV.1. Palenie papierosów.

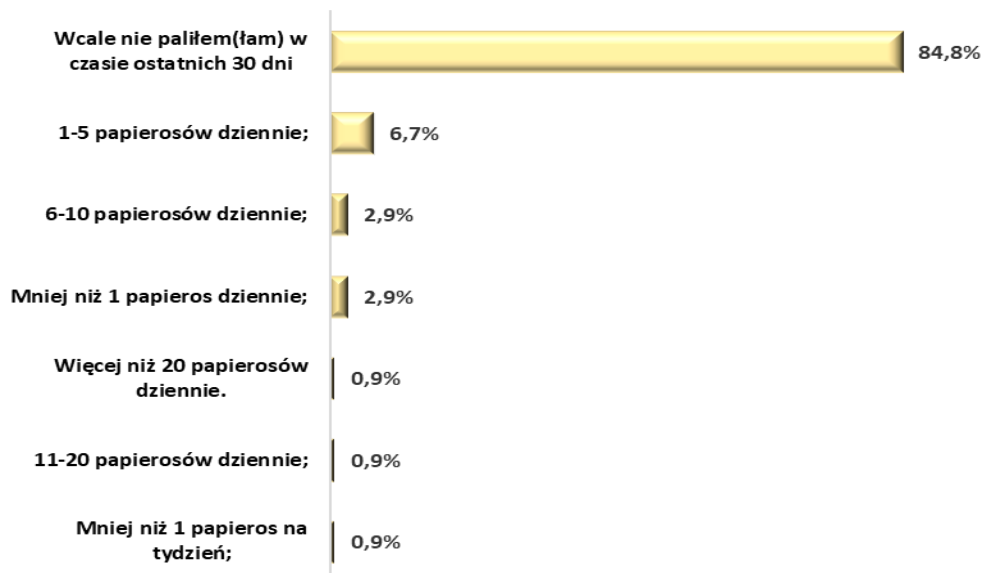
Rozpowszechnienie palenia tytoniu było badane w dwóch wymiarach czasowych - całego życia respondenta oraz ostatnich 30 dni przed badaniem. Pierwszy z nich pozwala na ustalenie zasięgu zjawiska eksperymentowania z tą substancją, tzn. podejmowania prób palenia tytoniu. Drugi przydatny jest do uchwycenie rozmiarów grupy aktualnie palących, a także palących okazjonalnie lub regularnie. Zdecydowana większość badanych uczniów – 63,2% nigdy nie paliła papierosów. W czasie całego życia, jakiegokolwiek doświadczenia z paleniem miało 36,8% młodzieży szkolnej z terenu Gminy Zduny. Papierosów nie paliło nigdy 70,5% dziewcząt oraz 53,3% chłopców. Wśród uczniów, którzy podejmowali próby palenia można wyróżnić znaczny odsetek uczniów – 16,0% którzy palili 40 razy lub więcej. Palenia papierosów 1-2 razy spróbowało 10,4% badanych uczniów. Pozostała grupa badanych uczniów – 10,4% paliła papierosy od 3 do 39 razy w życiu.

Rysunek 18. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić papierosy?

W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem paliło 15,3% badanych uczniów, w tym 6,7% paliło od 1 do 5 papierosów dziennie, 2,9% od 6 do 10 papierosów dziennie, 2,9% mniej niż 1 papierosa dziennie, 0,9% więcej niż 20 papierosów dziennie, 0,9% od 11 do 20 papierosów dziennie, taki sam odsetek badanych pali mniej niż 1 papierosa na tydzień.

Rysunek 19. Jak często palił(a)ś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni?

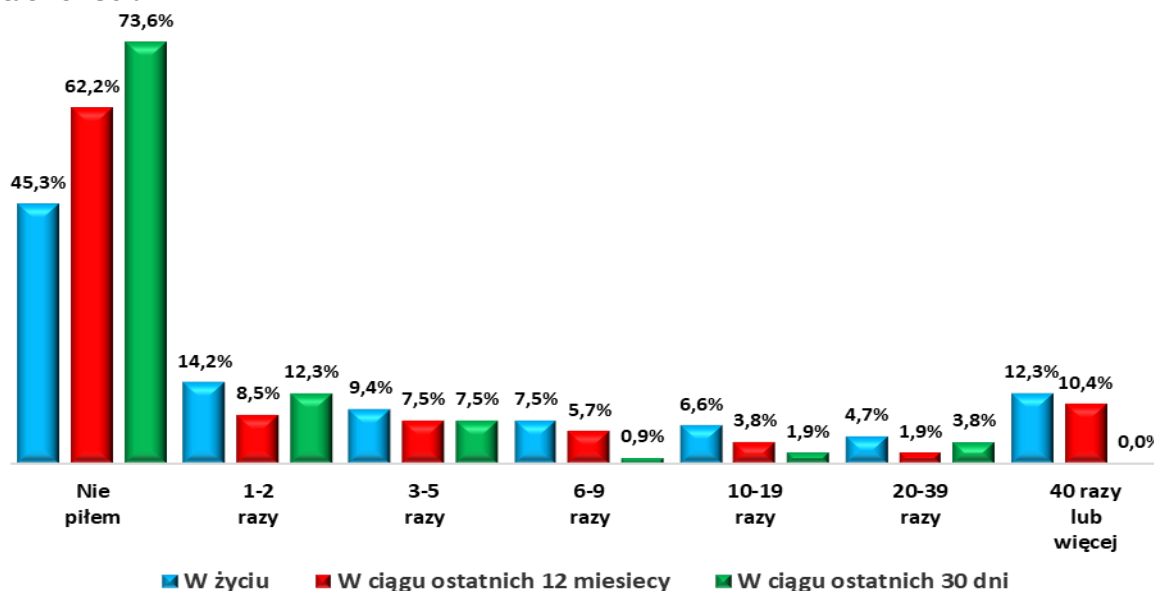

IV.2. Picie napojów alkoholowych.

Jak powszechnie wiadomo napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak wśród osób dorosłych. Zgodnie z prezentowanymi danymi znaczny odsetek badanych uczniów z klas 7-8 i klas 1 szkół

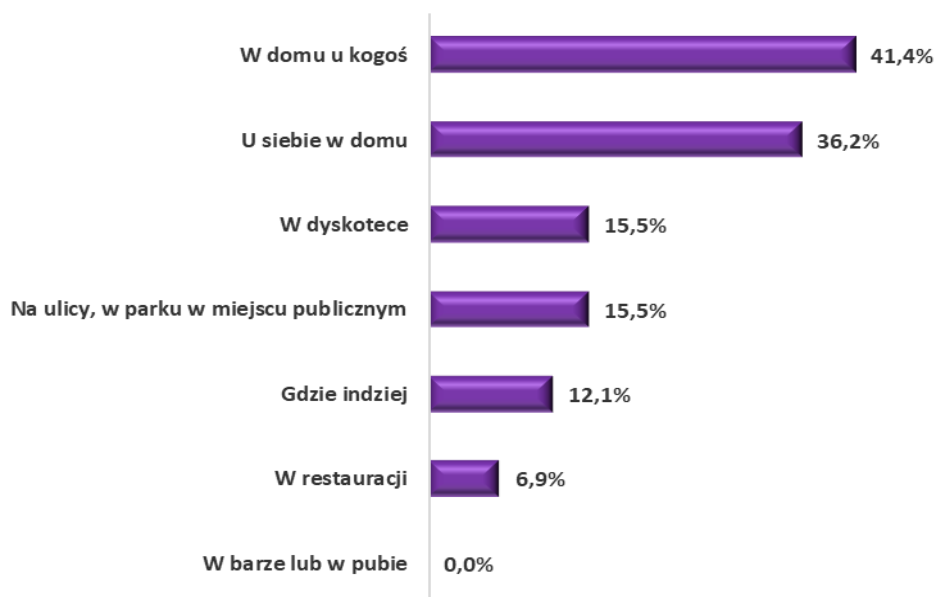
ponadgimnazjalnych z terenu gminy Zduny – 45,3% nie próbowało nigdy alkoholu. Większa grupa badanych – 54,3% próbowała alkoholu. Alkohol nigdy nie próbowało 48,3% dziewcząt oraz 42,4% badanych chłopców. Wśród młodzieży, która próbowała kiedykolwiek alkoholu 1-2 razy alkohol wypilo 14,2% badanych uczniów. 9,4% uczniów wypilo alkohol od 3 do 5 razy, 7,5% od 6 do 9 razy. Pozostała grupa badanych – łącznie 23,6% próbowała alkoholu więcej niż 10 razy, w tym 12,3% ankietowanych próbowało alkoholu ponad 40 krotnie. W okresie ostatnich 12 miesięcy alkoholu nie próbowała większość badanych uczniów – 62,2%. W tym okresie po alkohol sięgnęło 37,8% badanych uczniów, w tym łącznie 21,7% uczniów piło alkohol do 9 razy w ciągu ostatniego roku, natomiast 16,0% próbowało alkoholu 10 lub więcej razy. Zdecydowana większość badanych uczniów – 73,6% w okresie ostatniego miesiąca przed badaniem nie spożywała alkoholu. Alkohol w okresie 30 dni poprzedzających badanie piło 26,4% młodzieży. Wśród młodzieży, która piła alkohol w okresie 30 dni, 12,3% piła alkohol 1 – 2 razy. Pozostała grupa, łącznie 14,2% piła alkohol więcej niż 3 razy w ciągu ostatniego miesiąca.

Rysunek 20. Ile razy (jeśli w ogóle) w życiu zdarzyło Ci się pić jakiś napój alkoholowy, tzn. piwo, wino, wódkę lub inny napój spirytusowy. W życiu, w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz w ciągu ostatnich 30 dni.

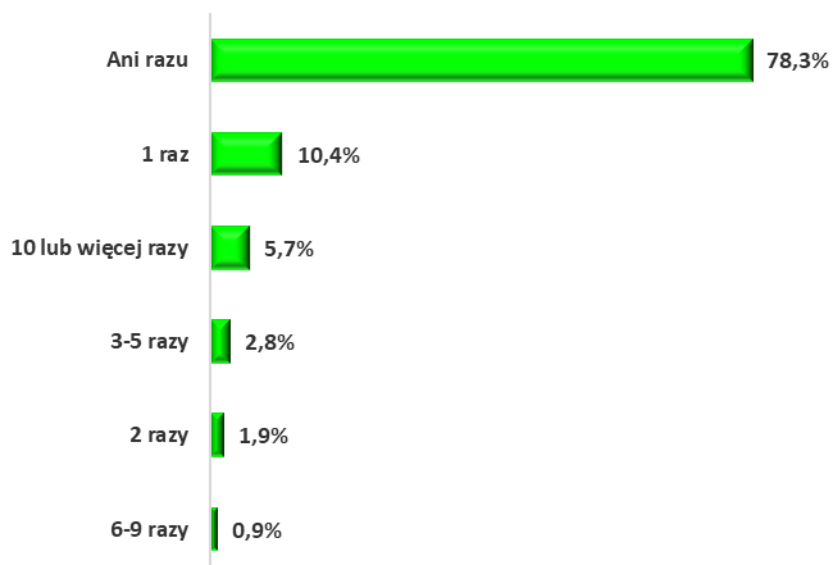
Młodzież, która kiedykolwiek spożywała alkohol w życiu – 54,3% badanej grupy poproszona została o wskazanie miejsca, w którym ostatnio spożywała alkohol. Okazuje się, że badani uczniowie najczęściej spożywają alkohol w domu innej osoby lub w domu u siebie. Oba miejsca wskazał największy odsetek badanych odpowiednio 41,4% oraz 36,2%. Rzadziej uczniowie piją alkohol w dyskotecce – 15,5%, na ulicy, w parku lub w innym miejscu publicznym także 15,5% wskazań. Część ankietowanych – 12,1% wskazało także inne miejsca, w których pili alkohol min. takie jak: plener, na wakacjach, nad morzem, w górach, za granicą. W restauracji alkohol spożywało 6,9% badanych.

Rysunek 21. Miejsce spożywania alkoholu.

Niezależnie od samooceny badanych w kwestii upicia się, w badaniu przyjęto także obiektywną miarę nadmiernego spożycia przy jednej okazji. Taką miarą było 5 drinków lub więcej. Na poniższym wykresie przedstawiono odsetek badanych, którym zdarzało się przekraczać tę miarę w okresie ostatniego miesiąca poprzedzającego badanie. Zgodnie z danymi zdecydowana większość – 78,3% uczniów nie wypila w okresie ostatnich 30 dni takiej liczby drinków. Odsetek ankietowanych, którzy co najmniej raz w ciągu 30 dni poprzedzających badanie wypili jednorazowo co najmniej 5 drinków wynosił 21,7%. Takie ilości alkoholu w okresie miesiąca przed badaniem jednokrotnie wypilo 10,4% badanych. Więcej niż 10 krotnie taką ilość alkoholu wypilo 5,7% badanych osób. Pozostała grupa badanych – 5,7% sięgnęła po taką ilość alkoholu więcej niż dwukrotnie.

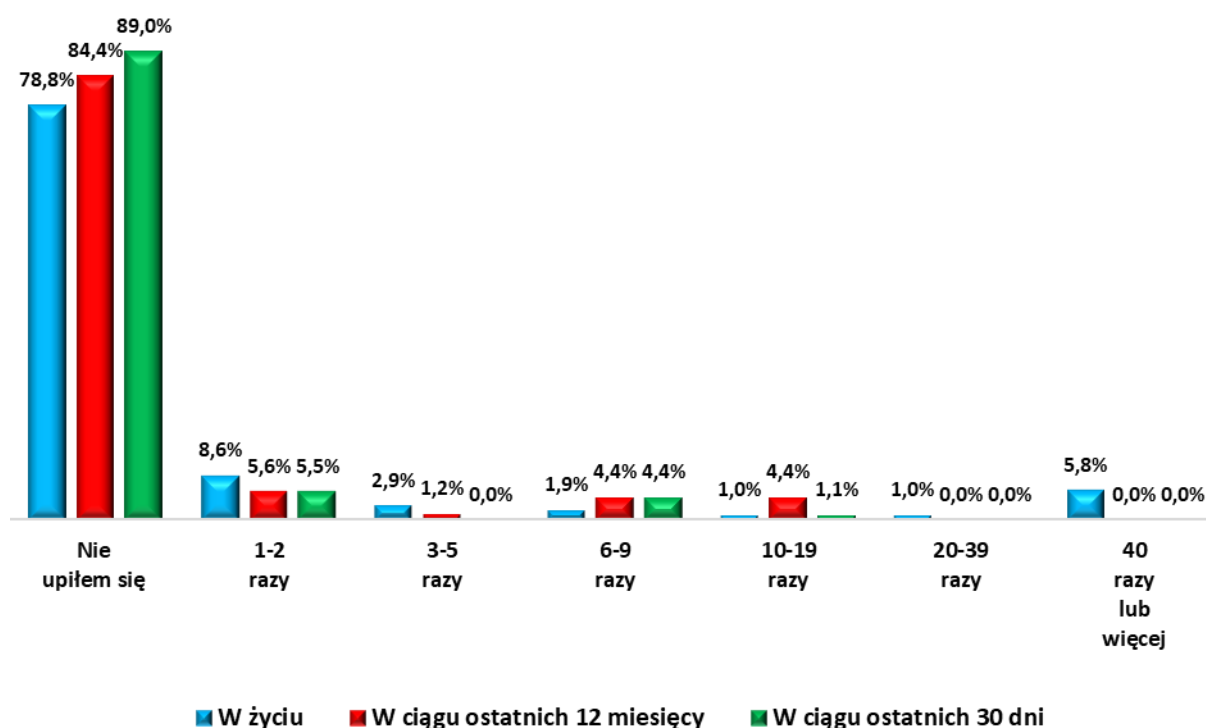
Rysunek 22. Wypicie 5 lub więcej drinków z rzędu w czasie ostatnich 30 dni.

Uczestników badania zapytano także o częstotliwość upicia się napojem alkoholowym tzn. piwem, winem lub wódką w okresie całego życia, w przeciągu ostatnich 12 miesięcy oraz w ciągu 30 dni

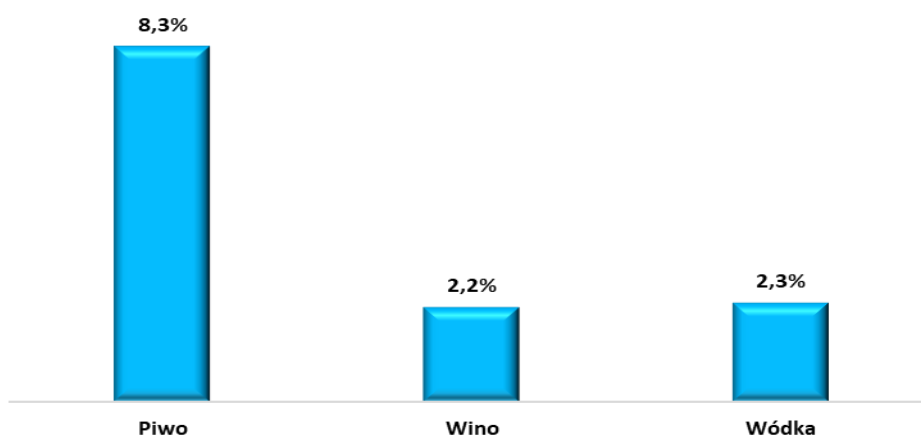
poprzedzających badanie. W ciągu całego życia upiło się co najmniej raz – 21,2% badanych uczniów, w tym 8,6% upiło się 1-2 razy. Pozostała grupa badanych – 12,5% upiła się 3 lub więcej razy (w tym 5,8% 40 razy lub więcej). Wśród uczniów, którzy upili się co najmniej raz w życiu przeważają chłopcy – 19,3% (12,8% dziewcząt). W ostatnich 12 miesiącach przed badaniem upiło się 15,6% badanych uczniów. Wśród młodzieży, która się tak zachowywała 17,6% stanowią chłopcy, natomiast 10,4% to dziewczęta. W miesiącu poprzedzającym badanie upiło się 11,0% badanych uczniów. Odsetek chłopców, którzy upili się co najmniej raz w okresie 30 dni poprzedzających badanie wynosił 12,8% a dziewcząt – 6,7%.

Rysunek 23. Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się upić napojem alkoholowym, tzn. piwem, winem lub wódką. W życiu, w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz w ciągu ostatnich 30 dni.

Poniżej przedstawiono informację dotyczącą próby kupna alkoholu przez badaną młodzież szkolną. Okazuje się, że piwo próbowało kupić 8,3% badanych uczniów, wódkę 2,3%, natomiast wino 2,2% respondentów.

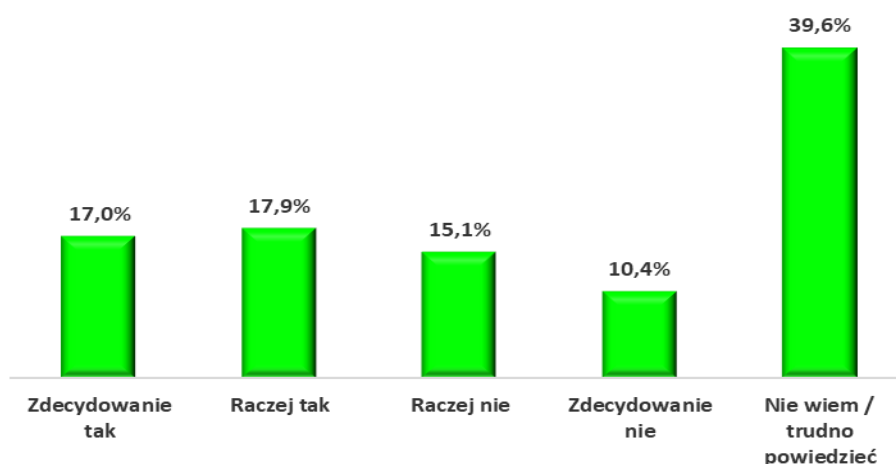
Rysunek 24. Próba kupna alkoholu.

IV.3. Narkotyki.

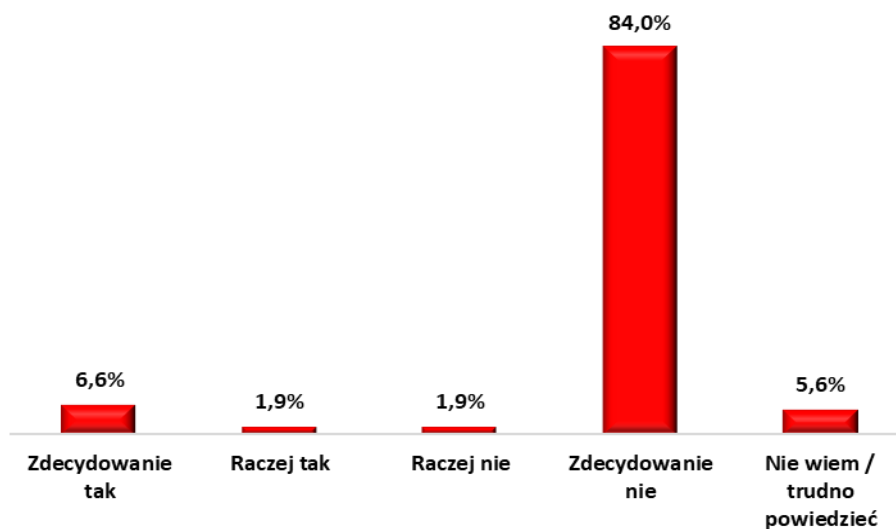
W niniejszej części raportu przedstawiono informację na temat doświadczeń młodzieży z narkotykami oraz ocenę problemu uzależnień od narkotyków na terenie Gminy Zduny. Zdaniem łącznie 34,9% badanej młodzieży, na terenie gminy Zduny występuje problem uzależnienia od narkotyków i dopalaczy wśród młodzieży. Innego zdania było łącznie 25,5% uczniów, którzy uważają, że taki problem wśród młodzieży nie występuje. Brak zdania w analizowanym zakresie wskazało 39,6% badanych uczniów.

Rysunek 25. Czy na terenie gminy Zduny występuje problem uzależnienia od narkotyków, dopalaczy wśród młodzieży?

Narkotyki lub dopalacze próbowało 8,5% badanych uczniów. Zdecydowana większość – 85,9% nigdy nie próbowało narkotyków. Pozostała grupa badanych – 5,6% wskazała odpowiedź *nie wiem*. Doświadczenia z narkotykami miało 3,2% dziewcząt oraz 9,8% badanych chłopców.

Rysunek 26. Czy próbowałeś/próbowałaś kiedykolwiek narkotyków lub dopalaczy?

V. Cele strategiczne Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny.

Cele strategiczne Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny to:

- 1. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów alkoholowych i narkotykowych poprzez udzielanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i osobom zagrożonym uzależnieniem.***
- 2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych:***
- 3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.***
- 4. Udział lub organizowanie, współorganizowanie konferencji, seminariów oraz innych form podnoszących poziom kwalifikacji z zakresu terapii uzależnień.***
- 5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci, młodzieży i rodzin.***
- 6. Aktywne działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.***
- 7. Wspomaganie działalności instytucji oraz organizacji pozarządowych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.***

V.1. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny.

Zadania w ramach Celu 1. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów alkoholowych i narkotykowych poprzez udzielanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i osobom zagrożonym uzależnieniem.

- ✓ Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu, które powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- ✓ Poszerzenie oferty leczenia odwykowego.
- ✓ Przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu powodujących rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, zakłócanie spokoju lub porządku publicznego.

- ✓ Prowadzenie rozmów interwencyjno – motywacyjnych ze zgłoszonymi, przez rodzinę lub instytucje, osobami.
- ✓ Kierowanie osób, które nie zgłosiły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie leczeniu odwykowemu, na badanie przez biegłych (psychologa i psychiatrę) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
- ✓ Kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
- ✓ Zwiększenie dostępności terapii poprzez uzupełnienie gwarantowanych przez NFZ świadczeń podstawowych w placówce leczenia odwykowego, w tym: świadczenia psychoterapii dla osób.
- ✓ Uzależnionych od alkoholu (tzw. after care) dla pacjentów, którzy ukończyli podstawowy program terapii w systemie ambulatoryjnym lub stacjonarnym; świadczeń pogłębionej terapii dla osób uzależnionych; świadczenia psychoterapii dla osób współuzależnionych.
- ✓ Organizowanie zajęć motywacyjno - korekcyjnych dla osób mających problem z alkoholem, pijących ryzykownie, szkodliwie, uzależnionych od alkoholu, a także osób, które nie kwalifikują się do terapii, w tym seniorów.

Zadania w ramach Celu 2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych:

Udzielanie pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych w następujących formach:

- ✓ konsultacje specjalistów,
- ✓ zajęcia edukacyjne, w tym warsztaty i treningi,
- ✓ pomoc i wsparcie psychologiczne,
- ✓ zajęcia będące alternatywą wobec używania substancji psychoaktywnych, wspomagające proces zdrowienia,
- ✓ wspieranie osób uzależnionych, po ukończonych programach terapii podstawowej i pogłębionej,
- ✓ pomoc udzielana osobom uzależnionym od narkotyków, hazardu, Internetu, nikotyny

Zadania w ramach Celu 3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- ✓ Pomoc dla dzieci z rodzin z problemem związanym z uzależnieniem.
- ✓ Dostarczanie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu na bazie świetlic opiekuńczo-wychowawczych działających na terenie szkół podstawowych. (w ramach prowadzonych zajęć mogłyby być realizowane programy profilaktyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, reedukacyjne, sportowo- rekreacyjne).
- ✓ W ramach zajęć sportowo – rekreacyjnych prowadzone będą rozgrywki na przylegającej do świetlicy kręgielni

- ✓ Organizacja wypoczynku letniego oraz opieki w czasie ferii zimowych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, a także pochodzących z rodzin zagrożonych patologią w formie półkolonii, kolonii bądź obozów.
- ✓ Objęcie szczególną opieką psychologiczną i socjalną dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych na podstawie rzetelnej diagnozy sytuacji dziecka.
- ✓ Podejmowanie działań ochronnych skierowanych do dzieci z rodzin dotkniętych narkomanią oraz prewencyjnych skierowanych do młodzieży eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi.
- ✓ Działanie Punktu Konsultacyjnego realizującego zadania związane z pomocą prawną, psychologiczną, terapeutyczną i doradczą dla członków rodzin dotkniętych alkoholizmem oraz narkomanią.
- ✓ Współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy osobom dotkniętym alkoholizmem a w szczególności ofiarom przemocy domowej – koordynowanie działań poprzez współpracę z Komendą Powiatową Policji, Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Prokuraturą Rejonową, Zespołem Kuratorów Sądowych, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi.
- ✓ Współpraca z Komendą Powiatową Policji oraz Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie udzielania wsparcia oraz podejmowania interwencji wobec osób uzależnionych od narkotyków.
- ✓ Opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy na terenie gminy oraz regionu.
- ✓ Zakup oraz rozprowadzanie informatorów na temat specyfiki choroby alkoholowej oraz sposobów radzenia sobie z problemami osobistymi.
- ✓ Czynne włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych oraz edukacyjnych.

Zadania w ramach Celu 4. Udział lub organizowanie, współorganizowanie konferencji, seminariów oraz innych form podnoszących poziom kwalifikacji z zakresu terapii uzależnień.

Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych poprzez:

- ✓ konsultacje specjalistów,
- ✓ zajęcia edukacyjne,
- ✓ warsztaty umiejętności życiowych,
- ✓ treningi zachowań,
- ✓ poradnictwo,
- ✓ psychoterapię,
- ✓ działalność z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej.

Zadania w ramach Celu 5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci, młodzieży i rodzin.

- ✓ Tworzenie środowiska wypracowującego nowe koncepcje pracy prewencyjnej i edukacyjnej - organizowanie lobby wspierającego powyższe działania (Szkoły i przedszkola z terenu gminy Zduny, Komenda Powiatowa Policji, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne jednostki i stowarzyszenia).
- ✓ dofinansowanie zadań realizowanych w ośrodkach interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie,
- ✓ szkolenia dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie, w tym Zespołu Interdyscyplinarnego,
- ✓ dofinansowanie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie,
- ✓ dofinansowanie programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie,
- ✓ finansowanie pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej dla ofiar przemocy w ramach pracy zespołów interwencyjnych w środowisku zdarzenia.
- ✓ Dofinansowanie, koordynacja oraz nadzór i kontrola realizacji programów profilaktycznych oraz wychowawczych w szkołach - realizacja profesjonalnych programów wychowawczo-profilaktycznych we wszystkich szkołach podstawowych a także przedszkolach.
- ✓ Finansowanie szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką w celu wypracowania standardów i zasad dla realizatorów programów profilaktycznych.
- ✓ Sfinansowanie modernizacji budynku kręgielni dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych w celu poprawy warunków miejsca realizacji zajęć profilaktycznych - promując aktywne spędzanie czasu wolnego.
- ✓ Promowanie skutecznych programów profilaktycznych, opracowań autorskich i pilotażowych.
- ✓ Realizacja programów umiejętności psychologicznych skierowanych do mieszkańców gminy, w celu likwidowania lub minimalizowania problemów związanych z prawidłowym funkcjonowaniem społecznym.
- ✓ Realizacja warsztatów dla rodziców na temat umiejętności wychowawczych.
- ✓ Dofinansowanie i sfinansowanie organizacji wypoczynku letniego oraz zimowego dla dzieci z gminy Zduny.
- ✓ Organizowanie zajęć i finansowanie działalności interdyscyplinarnych kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży a także realizacji programów zachęcających do rozwijania uzdolnień i rozbudzania pasji u dzieci.
- ✓ Współfinansowanie przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych na terenie świetlic wiejskich.
- ✓ Organizacja kampanii profilaktycznych, kampanii za rzecz promowania bezpieczeństwa oraz zdrowia.

- ✓ Promocja imprez bezalkoholowych i zdrowego trybu życia poprzez organizowanie zawodów i imprez sportowych, imprez kulturalnych, festynów rodzinnych, konkursów literackich, plastycznych oraz artystycznych.
- ✓ Organizacja Dnia Profilaktyki w każdej ze szkół - promocja zabawy bez środków psychoaktywnych.
- ✓ Organizacja spektakli i koncertów profilaktycznych dla młodzieży.
- ✓ Opracowywanie, wydawanie, zlecenie druku oraz zakup broszur, biuletynów, ulotek i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.
- ✓ Prenumerata czasopism, periodyków oraz wyposażenie biblioteczki Urzędu Gminy w literaturę fachową służącą pogłębianiu wiedzy osób realizujących zadania programu.
- ✓ Działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych – integracja działań, Komendy Powiatowej Policji oraz placówek edukacyjnych.

Zadania w ramach Celu 6. Aktywne działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ponoszenie kosztów z tym związanych oraz kosztów innych działań Gminnej Komisji.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.

- ✓ Obowiązujące zasady wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawarte są w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W celu egzekwowania przepisów dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołuje podkomisję i wraz z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji dokonuje kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz opiniuje zgodność lokalizacji nowych punktów sprzedaży alkoholu z obowiązującymi przepisami.

Zadania w ramach Celu 7. Wspomaganie działalności instytucji oraz organizacji pozarządowych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

- ✓ Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profilaktycznym.

- ✓ Wspieranie organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii zwłaszcza stowarzyszeń abstynenckich działających na terenie gminy Zduny.
- ✓ Wspieranie i współpraca z ruchami samopomocowymi i grupami wsparcia.
- ✓ Udzielanie dotacji na realizację projektów z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii, zgodnie z obowiązującymi przepisami – zdania związane z: działalnością na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, działalności charytatywnej, ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych osób i rodzin, porządku i bezpieczeństwa publicznego, upowszechniania kultury fizycznej i sportu, promocji i organizacji wolontariatu, działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka a także przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.
- ✓ Współorganizacja przedsięwzięć o charakterze pomocowym, edukacyjnym oraz profilaktycznym realizowanych przez instytucje i służby.

V.2. Realizatorzy zadań zaplanowanych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny.

- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- ✓ Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii
- ✓ Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- ✓ Urząd Miejski w Zdunach
- ✓ Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zdunach
- ✓ Dyrektorzy wraz z kadrą pedagogiczną szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz przedszkoli.
- ✓ Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie.
- ✓ Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.
- ✓ Placówki ochrony zdrowia.
- ✓ Prokuratura Rejonowa w Krotoszynie.
- ✓ Sąd Rejonowy w Krotoszynie.
- ✓ inne podmioty, którym zlecane będą zadania GPPIRPAoPN

Jednostką odpowiedzialną za realizację zadań programu jest Urząd Miejski w Zdunach.

V.3. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zduny.

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są, zgodnie z art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, środki finansowe budżetu Gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczane na inne cele. Zasady finansowania poszczególnych zadań określają Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wytyczne Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Budżet na realizację wszystkich zadań pochodzący z dochodów Gminy z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zaplanowano na kwotę: 164.400,00 zł

Podzielono go na dwa rozdziały:

- ✓ 85154 - ochrona zdrowia - przeciwdziałanie alkoholizmowi - kwota: 159.400,00 zł.
- ✓ 85153 - ochrona zdrowia – przeciwdziałanie narkomanii - kwota: 5.000,00 zł.

VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zdunach.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zdunach przysługuje wynagrodzenie:

- ✓ za udział w każdym posiedzeniu komisji wynagrodzenie w wysokości równej 14% minimalnego wynagrodzenia ustalonego przez Radę Ministrów na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207).

dodatkowo za pełnione funkcje przysługuje następujące wynagrodzenie

- ✓ Przewodniczącemu Gminnej Komisji wynagrodzenie miesięczne za prowadzenie całokształtu działalności komisji w wysokości 30% minimalnego wynagrodzenia;
- ✓ Pełnomocnikowi Burmistrza – Sekretarzowi Gminnej Komisji za prowadzenie całej

dokumentacji i zadań określonych w gminnym programie 10% minimalnego wynagrodzenia.

Ogłoszenie zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia przez Radę Ministrów powoduje zmianę wysokości wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych od następnego miesiąca. Obliczenie wynagrodzenia określonego w ust. 1 dokonuje się w zaokrągleniu do pełnego złotego.

Wynagrodzenie prac zleconych finansowane będzie zgodnie z rekomendacjami PARPA.

Spis wykresów:

<i>Rysunek 1. Najważniejsze powody przyznania pomocy. Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy w 2020 roku. (Opracowanie na podstawie danych MGOPS Zduny)</i>	8
<i>Rysunek 2. Jaka jest skala problemu uzależnień od alkoholu, na terenie gminy Zduny?</i>	19
<i>Rysunek 3. Czy Pani/Pana zdaniem spożycie alkoholu przez osoby dorosłe na terenie gminy Zduny jest?</i>	20
<i>Rysunek 4. Czy Pani/Pana zdaniem spożycie alkoholu przez młodzież na terenie gminy Zduny jest?</i>	20
<i>Rysunek 5. Zmiana nawyków spożywania alkoholu przez osoby dorosłe.</i>	21
<i>Rysunek 6. Jak często Pani / Pan pije alkohol?</i>	22
<i>Rysunek 7. Rodzaj spożywanego alkoholu.</i>	22
<i>Rysunek 8. Z jakiej okazji najczęściej pije Pani/Pan alkohol?</i>	23
<i>Rysunek 9. Czy miała Pani / Pan problemy wynikające z picia alkoholu?</i>	24
<i>Rysunek 10. Czy Pani/Pana zdaniem liczba punktów sprzedaży piwa, wina i wódki na terenie gminy Zduny powinna być... ?</i>	24
<i>Rysunek 11. Proszę powiedzieć, czy gdyby ktoś z Pani/Pana bliskich miał problemy z alkoholem wiedział(a)bym Pani/Pan, gdzie szukać pomocy?</i>	25
<i>Rysunek 12. Jaka jest skala problemu uzależnień od narkotyków oraz tzw. dopalaczy na terenie gminy Zduny?</i>	26
<i>Rysunek 13. Czy Pani/Pana zdaniem skala zażywania narkotyków i dopalaczy przez osoby dorosłe na terenie gminy Zduny jest?</i>	26
<i>Rysunek 14. Czy Pani/Pana zdaniem skala zażywania narkotyków i dopalaczy przez dzieci i młodzież do 18 lat na terenie gminy Zduny jest?</i>	27
<i>Rysunek 15. Czy próbował(a) Pani/Pan kiedykolwiek narkotyków?</i>	27
<i>Rysunek 16. Czy codziennie Pani/Pan pali papierosy (e-papierosy)?</i>	28
<i>Rysunek 17. Czy kiedykolwiek grała/grął Pani/Pan w gry hazardowe (wszystkie gry pieniężne, w których o wygranej w wymiarze losowym decyduje przypadek)?</i>	29
<i>Rysunek 18. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić papierosy?</i>	30
<i>Rysunek 19. Jak często palił(a)ś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni?</i>	30
<i>Rysunek 20. Ile razy (jeśli w ogóle) w życiu zdarzyło Ci się pić jakiś napój alkoholowy, tzn. piwo, wino, wódkę lub inny napój spirytusowy. W życiu, w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz w ciągu ostatnich 30 dni.</i>	31
<i>Rysunek 21. Miejsce spożywania alkoholu.</i>	32
<i>Rysunek 22. Wypicie 5 lub więcej drinków z rzędu w czasie ostatnich 30 dni.</i>	32
<i>Rysunek 23. Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się upić napojem alkoholowym, tzn. piwem, winem lub wódką. W życiu, w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz w ciągu ostatnich 30 dni.</i>	33
<i>Rysunek 24. Próba kupna alkoholu.</i>	34

<i>Rysunek 25. Czy na terenie gminy Zduny występuje problem uzależnienia od narkotyków, dopalaczy wśród młodzieży?.....</i>	<i>34</i>
<i>Rysunek 26. Czy próbowałeś/próbowałaś kiedykolwiek narkotyków lub dopalaczy?.....</i>	<i>35</i>

Spis tabel:

<i>Tabela 1. Liczba osób zaproszonych na posiedzenie komisji (w związku z wpłynięciem do komisji wniosków), liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych, liczba spraw skierowanych do Sądu w latach 2018 – 2020.....</i>	<i>18</i>
<i>Tabela 2. Jakiego rodzaju alkohol spożywa Pan(i)?</i>	<i>23</i>